

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

Script สัมภาษณ์รอบที่ 1

ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จำนวน 9 คน

ผู้ประกาศข่าว คนที่ 1 (ณิชาธิ์ พัดทอง)

Q: เวลาจินนี่จะทำสัปดาห์นี้เลือกประเด็นจากอะไร

A: ก็จะเลือกจากพวกข่าวที่เป็นกระแส (I1,D1) อยู่อะค่ะ หรือว่าถ้าสมมติหนูอยากทำเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน แล้วสมมติหนูจะไปจังหวัดหนึ่ง หนูก็ต้องดูว่า จังหวัดนั้นเค้ามีแง่มุมอะไรเกี่ยวกับอาเซียนที่มันน่าสนใจ แล้วก็คนอาจจะยังไม่รู้มาก่อน สนใจจากสายข่าวของเราแล้วก็จะ Current Issues (I1,D1) เหมือนอย่างทีตอนนี้ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เราก็ต้องทำอะไรที่มันเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น เพื่อที่จะให้ข่าวเรานั้นดูใหม่ดูไม่ตกกระแส หรือเลือกเรื่องที่เราสนใจอยากจะทำ เรื่องที่เราชอบ (I1,D2)

Q: พอได้ประเด็นแล้วจินนี่ทำอะไรต่อ

A: พอได้ประเด็นแล้วหนูจะ Research ก่อน จะดูข้อมูลก่อนว่ามันจะมีแง่มุมไหนบ้างที่เราอยากทำ (I3,D1) แล้วประเด็นไหนบ้างที่คิดว่ามันน่าสนใจ แล้วหนูก็จะดูแหล่งข่าวว่าควรสัมภาษณ์ใครบ้างที่เราอยากได้ ซึ่งเป็นคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ โดยตรง (I2,D1) เป็นชาวบ้านริเปล่า ผู้ว่าริเปล่า หรือว่าเป็นประธานหอการค้าไหม แล้วก็คุยกับผู้สื่อข่าวท้องถิ่นของแต่ละที่ที่เราจะไปว่าเค้ามีประเด็นอะไรที่แตกต่างบ้างไหม

Q: แปลว่าเลือกแหล่งข่าวตามประเด็นเลย

A: ใช่เลือกตามประเด็น (I2,D1) แล้วถ้าเป็นไปได้เนี่ยหนูก็จะโทรไปคุยกับแหล่งข่าวเค้าเพื่อที่จะได้ความรู้ Background ก่อนที่จะลงพื้นที่ (I3,D1) แล้วก็จะได้รู้ว่าเราจะวางประเด็นประมาณไหน แล้วมันมีเรื่องอะไรบ้างที่เราอาจจะยังไม่รู้แล้วมันไม่มีข้อมูลที่มันเคยมีอยู่แล้วในอินเทอร์เน็ต

Q: พอเลือกแหล่งข่าวเสร็จวางโครงเรื่องก่อนไหม หรือไปหาเอาหน้างานเลย เพราะแต่ละคนสไตล์ไม่เหมือนกัน

A: หนูจะวางโครงเรื่องก่อนว่าอยากเล่นประมาณนี้ (I3,D2) แต่ว่าถ้าพอไปเจอหน้างานแล้วประเด็นมันเปลี่ยน หรือว่ามันมีบางสิ่งบางอย่างที่มันน่าสนใจกว่าก็จะเอามาวก แต่มันก็จะไม่ถึงขั้นที่ว่า

เปลี่ยนเรื่องหรือเปลี่ยนหัวข้อไปเลย จะไม่ทำ แต่เหมือนหนูจะเป็น 50/50 มากกว่า วางไป
ครั้งนึง แล้วก็อีกครั้งนึงคืออยากไปดูในพื้นที่เพราะว่าบางทีมันจะมีสิ่งที่เราคาดไม่ถึง

Q: เพราะอะไรทำไมถึงต้องวางโครงเรื่องก่อน

A: เราจะได้ไม่ Lost ใจ เราจะได้ไม่หลงทาง เพราะว่าถ้าลงพื้นที่ไปเลยเราก็ไม่รู้ว่าจะเจออะไร เรา
หาอะไร เราต้องการจะสื่ออะไรให้กับคนดู

Q: แล้วไปถึงหน้างานจินนี่ทำอะไรก่อน

A: หนูจะไปคุยกับแหล่งข่าวก่อน (I4,D1) แล้วก็ให้เค้าพาเดินดูรอบๆ หรือดูพื้นที่รอบๆ ก่อน ว่ามันมี
อะไรบ้างที่น่าสนใจ เพราะเราจะได้ว่าหน้างานเป็นแบบที่เราคิดหรือวางแผนมาไหม ไปลง
พื้นที่ก่อนอาจได้หรือเจอประเด็นใหม่ๆ บางทีที่เราคิดมันอาจจะเป็นคนละเรื่องก็ได้ ซึ่งจะทำให้
เราวางแผนปรับหน้างานได้ว่าเราจะทำออกมาในรูปแบบไหน เสร็จแล้วก็เก็บภาพอินเลจ (I4,D2)
พูดคุยเบื้องต้น แล้วก็ถึงจะสัมภาษณ์เค้า (I4,D3) ค่ะ

Q: มีเทคนิคการสัมภาษณ์แหล่งข่าวไหม

A: จะสัมภาษณ์ตามประเด็นที่เราวางไว้ และถามต่อยอดจากสิ่งที่เขาพูดเพราะมันอาจจะมีเรื่องที่น่าสนใจ
และต่อยอดได้ โดยวางคำถามหลักที่เป็นประเด็นสำคัญไว้ก่อน จากนั้นถามต่อจำคำตอบ
ของแหล่งข่าว

Q: แล้วจากนั้นทำอะไรต่อ

A: เปิดหน้าเป็นอันดับท้ายสุด (I4,D3) เพราะเราจะได้ว่าอะไรคือประเด็นสำคัญที่สุดที่เราอยากจะ
เสนอในสื่อบ้าง แล้วมันมีมุมไหนที่เราเห็นภาพแล้วเราสามารถเล่นได้ ส่วนเทคนิคการเปิดหน้า
จะเปิดจากสิ่งที่เราเห็นในพื้นที่ อะไรที่เป็นจุดเด่น สัมผัสจับต้องได้ในพื้นที่ หรือเป็นสิ่งสำคัญ
ของการดำเนินเรื่อง

Q: แล้วก่อนเราจะออกมาจากพื้นที่ตรงนั้น เราจะรู้ได้ไงว่ามันครบแล้ว โอเคจบกลับได้

A: ตอนที่เราจะลงพื้นที่เหมือนมันก็ย้อนกลับไปตอนที่เราวางโครงเรื่องไว้ไหมคะ มันก็จะมีเชค
ลิสต์ว่าเราอยากได้อะไรบ้าง (I4,D4) ถ้าเรารู้สึกว่าสิ่งที่เราได้มันครบแล้ว ภาพแบบนี้เราอยากได้
ไหม ภาพนี้ที่เราอยากได้มีหรือยัง ภาพแบบนี้ เปิดหน้าแบบนี้ สัมภาษณ์แหล่งข่าวประเด็นนี้
แล้วสิ่งที่เราได้มาเพิ่มเติมถือว่าเป็นของแถม คือต้องมีนะ ตามที่ลิสต์มา ก ข ค ถ้ามีครบก็ถือว่า
รอดแน่สื่อบ้าง

Q: พอกลับเข้ามาแล้วทำอะไรก่อนเป็นอันดับแรก

A: หนูจะดูภาพก่อน (I5,D1) เพราะว่าเราลงพื้นที่ไปก็จริงแต่เราไม่รู้หรือกว่าช่างภาพเค้าไปถ่ายอะไร
มา ไปเก็บในมุมมองที่มันน่าสนใจมาหรือเปล่า แล้วถ้าภาพมันสวยเราก็จะขยายจุดนั้นมากขึ้น
แล้วเราก็สามารถเขียนบทได้ไปตามภาพได้ (I5,D3) มันก็จะเหมือนมาสัมพันธ์กันพอดี เพราะ

เมื่อก่อนหนูเคยเขียนบทก่อน แล้วพอไปดูภาพ มันไม่มีภาพก็เลยไม่รู้จะเล่ายังไง แล้วพอดูภาพเสร็จ หนูก็จะคิดเสียงก่อน (I5,D2) เพราะหนูอยากจะหยิบประเด็นที่ดีที่สุดของแหล่งข่าวมาใส่ เพราะ หนูก็จะได้วางถูกว่าหนูควรจะเอาประเด็นนี้ไว้ข้างบนหรือข้างล่างหรือเปล่า ก็มันไม่จำเป็นต้อง เรียงตามสิ่งที่เราคิดปะๆ แต่ว่าถ้าเสียงตรงไหนมันน่าสนใจแล้วมันมาเสริมประเด็นที่เราอยาก พูดได้อะ มันก็จะทำให้สื่ूपสมบูรณ์ขึ้น

ผู้ประกาศข่าวคนที่ 2 (ซัชชญา วิญญณวิทย์)

Q: ก่อนที่ซัชชญาจะทำสื่ूप ซัชชญาทำอะไรก่อน

A: ซัชชญาหาประเด็น จะหาประเด็นจากเรื่องที่ซัชชญาสนใจ (I1,D2) หรือบางทีบางสื่ूपซัชชญาไป สัมภาษณ์ แล้วซัชชญาจะได้ Hint ต่อยอดจากประเด็นเดิม (I1,D3) อย่างล่าสุดที่ซัชชญาทำเรื่อง ปล่อยสัตว์ ก็ไปสัมภาษณ์แล้วค้นมี Hint ว่าซัชชญาควรไปตามต่อเรื่องนกด้วย แล้วก็ยังมีสัตว์อื่นๆ ที่มันรุกรานระบบนิเวศของเรา มันก็แตกได้เป็นสื่ूपอื่นๆ อีก แต่ส่วนใหญ่จะตามความสนใจ มากกว่า เพราะสิ่งที่เราสนใจเราน่าจะทำได้ดี เกิดความกระตือรือร้นในการหาข้อมูล

Q: แล้วทำไมถึงคิดว่าประเด็นที่เราจะทำมันดีแล้ว

A: เพราะเราต้องคิดว่ามันกระทบกับภาพกว้างๆ คนสนใจ (I1,D5) แล้วก็สอดคล้องกับคอลัมน์ที่เรา ทำ ก็จะเอามาคุยกับ บก.ต่อ ถ้าเขาเห็นด้วยว่ามันเวิร์ก ถึงจะได้ไปทำจริง ๆ

Q: หลังจากได้ประเด็นแล้วเราทำอะไรต่อ

A: พอได้ประเด็นมาแล้วก็ติดต่อแหล่งข่าวก็คือใช้วิธีการถามจากแหล่งข่าวปัจจุบันก่อน ว่าถ้าเราจะ เจาะเป็นเรื่องนี้เพิ่ม มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเรื่องนี้ไหม (I2,D2) เขาก็จะแนะนำเป็นหลายๆ ไป

Q: แล้วเราเลือกแหล่งข่าวจากอะไร

A: ส่วนใหญ่คนที่เขาสามารถให้ข้อมูลเราได้ดีที่สุด เขาจะเป็นคนที่เคยทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพวกนี้อยู่ แล้ว อาจจะด้วยการสำรวจ การศึกษาส่วนตัว การหาข้อมูลเป็นคลังข้อมูลของเขา โดยรู้เรื่อง เฉพาะทาง มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้จริง ๆ เราจะได้ให้ข้อมูลในเชิงลึกกับเราได้ (I2,D2)

Q: แล้วหาแหล่งข่าวเสร็จเราทำอะไรต่อ

A: ซัชชญาจะเป็นคนไม่วางโครงเรื่อง จะออกไปเลย เพราะก็เลยไม่รู้จะเจออะไรบ้าง มันมีความเสี่ยงที่จะ ทำให้เกิดความเครียดในการทำงานเพิ่ม เวลาที่ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ไม่วางก็ไม่ต้องคาดหวัง ว่าจะได้ตามที่วางไหม มันลดแรงกดดันทำให้ไม่ตีกรอบความคิดของตัวเองเกินไป มีอิสระใน การทำงาน แล้วก็อาจจะได้ประเด็นที่น่าสนใจมากขึ้น

Q: พอไปถึงหน้างานทำอะไรก่อน

A: ชัชชก็จะเดินดูก่อน ดูเพื่อนจะมีประเด็นอื่น ๆ ที่เราอาจจะไม่ได้แพลนไว้ แต่มันได้เพิ่ม แล้วก็เก็บภาพ (I4,D2) ถ้ามันมีภาพที่น่าสนใจเราก็จะเอาไปถามทีเดียวก่อนสัมภาษณ์ เพื่อให้มันมีอะไรที่หลากหลายมากกว่าเดิม แล้วก็อาจจะอะไรที่อยากรู้แล้วค่อยไปสัมภาษณ์ (I4,D1)

Q: สัมภาษณ์นี้ส่วนมากมีหลักการสัมภาษณ์ยังไงบ้าง

A: จะคุยไปเรื่อย ๆ จะถามให้เขารู้สึกสบาย สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองก่อน จะชวนคุยเนี่ยน ๆ ไปเรื่องนั้นเรื่องนี้ก่อนยังไม่เข้าเรื่องมาก พอมันใกล้ๆกับประเด็นที่เราต้องการแล้วค่อย Record เขาจะได้ไม่เกร็ง และให้ข้อมูลเรครบถ้วน

Q: สัมภาษณ์เสร็จแล้วทำอะไรต่อ

A: สัมภาษณ์เสร็จก็จะไปเก็บภาพเพิ่มเติมในสิ่งที่เขาพูดแต่เรายังไม่มีภาพ เพราะจะได้เอามาใส่ในบทได้

Q: แล้วทำอะไรต่อ

A: เปิดหน้าเป็นขั้นตอนสุดท้าย (I4,D3) มีวิธีโดยขมวดเอวคำที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์มา เอามาย่อยเป็นคำพูดเราเอง ก็เป็นการตกลึกเอาจากคำพูดเขา

Q: ทำไมเราถึงต้องเอาสิ่งที่เขาพูดมาเปิดหน้า

A: เพราะว่า เราทำข่าวที่มันเยอะแยะมาก และเป็นไปไม่ได้ที่เราจะรู้เฉพาะด้านทุกๆ เรื่อง ก็เลยต้องไปเอาคำพูด แนวคิด ของแหล่งข่าว มาสรุปให้คนดูฟัง เพราะมันน่าเชื่อถือ เลยต้องอาศัยคำพูดของเขา

Q: นอกจากเราเปิดหน้าโดยการเอาคำพูดของแหล่งข่าวมาพูด ยังมีเทคนิคอะไรอีกไหม

A: ก็เปิดหน้าจากสิ่งที่เราเห็นว่ามันแปลกใหม่แล้วเราอยากจะเพิ่มเข้าไป

Q: แล้วก่อนเราจะกลับเรารู้ได้ไงว่าสรุปเรครบแล้ว กลับได้แล้ว

A: เราดูว่ามันมีการเปิดเรื่องหรือยัง มันมีการนำเอากระแสมาพูดถึงหรือยัง แล้วมันมีอะไรที่เป็นสีสันหรือยัง ภาพครบ เสียงสัมภาษณ์ครบตามที่ต้องการหรือยัง (I4,D4)

Q: พอกลับมาที่ออฟฟิศ เตรียมทำบทนี้ทำอะไรก่อน

A: ดูภาพก่อน (I5,D1) เพื่อมีอะไรเล่นได้แล้วน่าสนใจ แล้วค่อยไปเลือกเสียง (I5,D2) และพิมพ์บท (I5,D3) เป็นขั้นตอนสุดท้าย เพราะมันจะเร็ว และง่ายในการทำงาน

ผู้ประกาศข่าวคนที่ 3 (กัญชนิตา กุญชร ณ อยุธยา)

Q: เวลาจะเริ่มทำสื่upตัวหนึ่งเริ่มจากอะไร

A: ปริมต้องหาประเด็นก่อน แบบแรกคือเราเสนอในประเด็นที่น่าจะตรงกับสิ่งที่ บก.ต้องการกับอันที่สอง บก.จะสั่งให้เราไปทำตามประเด็นที่ให้เอง โดยเราต้องดูรูปแบบรายการนั้น ๆ ด้วยว่าเป็นรายการเกี่ยวกับอะไร สไลด์ไหน พอเสนอแล้วผู้ใหญ่โอเค ก็จะมาค้นหาข้อมูลก่อนที่จะออกไปทำ ระหว่างนั้นต้องคุยกับ บก.ให้ชัดเจนว่าจะเอาประเด็นแบบไหน จากนั้นก็จะติดต่อประสานงาน ถึงจะลงไปทำ อย่างประเด็นคือรู้สึกว่ามันต้องเป็นเรื่องที่เราสนใจ (I1,D2) และคนสนใจจะดู (I1,D1) ด้วย แล้วเรื่องก็น่าสนใจ และต้องไม่น่าเบื่ออย่างเรื่องฉาว ๆ ก็ขายได้นะ เพื่อให้คนอยาก

Q: ได้ประเด็นแล้วทำอะไรต่อ

A: ปริมจะหาแหล่งข่าวที่สามารถพูดประเด็นนั้น ๆ ไขข้อสงสัย น่าเชื่อถือและรู้จริงในเรื่องนั้น ๆ (I2,D2) หรือได้รับผลกระทบจากเรื่องนั้นโดยตรง (I2,D1)

Q: หาแหล่งข่าวเสร็จแล้วทำอะไรต่อ

A: ส่วนใหญ่ปริมจะวางโครงก่อนว่าเราจะเล่าเรื่องในลักษณะไหน (I3,D2) มีเคสตัวอย่างใหม่แล้วหาคำตอบยังไงจะเก๋ยังไง สุดท้ายก็จะเอามาเรียงกันว่าจะเอาอันไหนขึ้นก่อนหลัง

Q: ทำไมถึงต้องวางโครงก่อนที่จะออกไปทำ

A: การทำสื่upก็เหมือนการทำรายการ เราก็อยากจะทำให้มันสร้างสรรค์ น่าสนใจ มีความโดดเด่น การวางโครงเรื่อง พอเราไปเจอสถานการณ์จริงมันจะทำให้เราแก้ปัญหาได้ง่ายขึ้น ไม่ต้องมานั่งปะติประต่อ ไม่ต้องมาคิดหน้างานว่าเราจะถามอะไรแหล่งข่าวก่อน

Q: แล้วพอออกไปทำ ถึงหน้างานแล้วทำอะไรก่อนอันดับแรก

A: ไปถึงพื้นที่ที่จะเข้าไปหาแหล่งข่าวก่อน ไปคุยก่อน (I4,D1) เพื่อให้ทุกอย่างมันง่ายขึ้น จะได้ว่าในพื้นที่ที่มีอะไรบ้าง เหตุการณ์คร่าวๆ เป็นอย่างไร จนเราได้ข้อมูลที่ค่อนข้างครบ จะได้ว่าเราจะต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงที่เราวางไว้ใหม่ คือคุยก่อนแต่ยังไม่สัมภาษณ์นะ แล้วก็ค่อยไปเก็บภาพในพื้นที่ (I4,D2) แล้วค่อยกลับมาสัมภาษณ์ เพราะว่าต้องทำความรู้จักกับแหล่งข่าวให้เขาคุ่นเคย สบาย ๆ จะได้คำพูดที่ไม่เกร็ง

Q: แล้วมีเทคนิคในการสัมภาษณ์ไหม

A: ต้องเข้าไปคุย ไปทำความคุ้นเคยกับเขาก่อน คือใช้ลูกอ่อนหน่อย เขาจะได้ให้สัมภาษณ์เป็นธรรมชาติ โดยจะไม่เจาะจงคำถาม จะพูดไปเรื่อยๆ แล้วค่อยเข้าประเด็น

Q: แล้วปริมเปิดหน้าตอนไหน

A: ปริมจะไม่ Fix ว่าปริมจะต้องเปิดตอนไหน เอาตอนที่สะดวกที่สุด เองง่าย ๆ คือตอนเราคุยกับแหล่งข่าวเสร็จ บางครั้งเราก็อาจจะเปิดหน้าก่อนเลยก็ได้ เปิดจากสิ่งที่เราเห็นตรงหน้าไปเลย (I4,D3) หรือสก็๊ปบางตัวก็ไม่เปิดเลยก็ได้ถ้ามันมาจากเน็ต แล้วเราไม่ได้ลงพื้นที่ไปทำเอง

Q: สุดท้ายพอเราถ่ายอะไรเสร็จหมดละ เรารู้ได้ใจว่ามันพอแล้วอะ

A: ต้องดูว่าประเด็นที่เราต้องการมันครบหรือยัง ได้เสียงได้ภาพครบหรือยัง ถ้าครบแล้วก็จบ (I4,D4)

Q: แล้วพอลกลับมาทำอะไรก่อนอันดับแรก

A: ดูภาพก่อน (I5,D1) เสียงยังไม่ดูนะ เพราะเวลาเราดูภาพมันจะทำให้เราจำได้ว่าวันนั้นเราไปทำอะไรมาบ้าง พอภาพเสร็จค่อยไปเลือกเสียง (I5,D2) แล้วค่อยกลับมาเขียน (I5,D3) จากนั้นก็จะกลับไปดูเสียงอีกทีว่าคล้องกับบทที่เขียนหรือเปล่า

ผู้ประกาศข่าวคนที่ 4 (บัวบูชา ปุณณันท์)

Q: ถ้าจะเริ่มทำสก็๊ปจะทำอะไรก่อนอันดับแรก

A: บัวจะเลือกประเด็นก่อน

Q: แล้วมีเทคนิคในการเลือกประเด็นยังไง

A: บัวจะเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธีมของรายการในช่วงนั้น ๆ และช่วงเวลาสำคัญ เช่น ช่วงนั้นอาจจะ มีเทศกาลลอยกระทง บัวก็จะพยายามหาสก็๊ปที่เวลาไปออนแอร์แล้วมันเชื่อมโยงกัน (I1,D1) และ บัวก็จะดูเนื้อหาบัวเลือกสก็๊ปที่อย่างแรกเลยคือตัวเราต้องสนใจก่อน (I1,D2) เราอยากทำ แล้วเราจะอิน เพราะมันต้องใช้เวลาคลุกคลีกับมันจนกว่ามันจะออนแอร์ เพราะฉะนั้นเลือกเรื่องที่เรา เข้าใจและเราชอบด้วย ต้องเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ ให้มากที่สุดก่อน แล้วเราจะชอบมันเอง จะง่ายขึ้นเอง

Q: แล้วเรามีวิธีเลือกแหล่งข่าวยังไงบ้าง

A: บัวเน้นว่าอยากไปทำสก็๊ปส่วนตรงไหน เวลาบัวเลือกแหล่งข่าวจะโทรไปหา Pr.ใหญ่ก่อน แล้วแจ้งว่าจะทำสก็๊ปเรื่องนี้ ขอให้ติดต่อคนที่ดูแลเรื่องนี้เป็นพิเศษ เขาก็จะเลือกคนที่เชี่ยวชาญที่สุด (I2,D2) ในด้านนี้มาให้เรา

Q: แล้วก่อนน้องบัวจะออกไปทำ มีการวางโครงก่อนไหม หรือออกไปทำเลย

A: บัวจะวางโครงก่อน (I3,D2) แต่จะไม่คิดบทเปิดหน้า โดยวางว่าแกนหลักของเรื่องคืออะไร จะสัมภาษณ์ใครบ้าง และเลือกว่าเราจะเล่าเรื่องประมาณไหน แต่เปิดหน้ามักจะไปคิดหน้างานเสมอ

Q: เพราะอะไรเราถึงไปคลิกทเปิดหน้าตรงหน้างาน

A: เคยคลิกทเปิดหน้าไว้ก่อน แต่ไปถึงแล้วทุกอย่างมันไม่เป็นแบบที่เราคิด เลยคิดว่าไปดูหน้างานดีกว่า แล้วเปิดหน้าในสิ่งที่เราเห็น มันจะได้ไม่ยากมาก

Q: แล้วไปถึงหน้างานทำอะไรก่อนอันดับแรก

A: แล้วแต่ว่างานนั้นจะเป็นแบบไหน ถ้าเป็นเรื่องที่บ๊วไม่รู้เรื่องเลย ส่วนมากจะสัมภาษณ์ก่อน (I4,D1) แล้วค่อยเดินดูงาน แต่ถ้าเป็นงานที่เราเข้าใจหรือถนัด บ๊วจะเดินดูงานแล้วก็ให้แหล่งข่าวมาเดินคู่กับบ๊วแล้วบ๊วกจะถามไปด้วยเพื่อที่จะเก็บอินเลิศจู่กับเขา (I4,D2) ในขณะเดียวกันก็เก็บเสียงสัมภาษณ์เขาไปด้วย

Q: เพราะอะไรเราถึงเลือกสัมภาษณ์แหล่งข่าวก่อน

A: เพราะมันอาจจะได้ประเด็นอะไรมากกว่าที่เราคิดมา แหล่งข่าวเขาจะรู้ดีที่สุด

Q: แล้วเปิดหน้าเราเปิดตอนไหนของการทำงาน

A: ไม่ระหว่างขั้นตอนการทำงาน หรือสุดท้าย แต่ส่วนมากจะสุดท้ายเพราะได้ประเด็นจากแหล่งข่าวมาเปิดหน้าด้วย (I4,D3)

Q: แล้วเรารู้ได้ไงว่า งานของเราได้ครบถ้วนแล้ว

A: เสียงสัมภาษณ์ต้องครบ เก็บอินเลิจบแล้ว (I4,D1) แต่ส่วนใหญ่ที่บ๊วมั่นใจว่าครบแล้ว เพราะสื่อบส่วนใหญ่ที่บ๊วทำ ภาพจะสำคัญที่สุด บ๊วจะเป็นคนที่กำกับช่างภาพมากกว่าบ๊วเอาตรงนี้ บ๊วจะถ่ายตรงนี้ จะไม่ปล่อยให้เขาถ่ายเอง เช่นพี่เก็บอันนี้หรือยัง บ๊วต้องการภาพตรงนี้ บ๊วจะเน้นภาพเป็นหลัก ภาพครบบ๊วไปเลยนะเพราะ Content ของบ๊ว บ๊วจะกลับมาเขียนแล้วค่อยเช็คกับแหล่งข่าวอีกทีหนึ่ง เพราะเรารู้สึกว่าไปนั่งเก็บหมด แต่พอเราเขียนเราก็ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมอยู่ดี ต้องโทรไปถามเขาอีกรอบอยู่ดี ก็กลับมาเอาที่เราได้มามาเขียนให้ได้ก่อน ตรงไหนที่เราไม่แน่ใจเราก็โทรไปถามอีกครั้งหนึ่ง

Q: แล้วพอเรากลับมาเราจะทำบทเราเริ่มจากอะไรก่อน

A: ถ้าอันไหนเสียงสัมภาษณ์สำคัญ เป็นคนที่จะต้องเน้น บ๊วจะเลือกเสียงก่อน (I5,D2) แต่ถ้าอันไหนภาพสำคัญ (I5,D1) ก็จะเขียนบทก่อน (I5,D3) แล้วค่อยไปเอาเสียงสัมภาษณ์มาเสริม

ผู้ประกาศข่าวคนที่ 5 (ณัฐชนน อาภาศรีรัตน์)

Q: ก่อนนั้นจะทำสื่อบ นัทหาประเด็นยังไง

A: ค่อยขอมมาจากอินเทอร์เน็ต (I1,D3) ส่วนใหญ่ก็เข้าไปอ่านประเด็นคนอื่นก่อน แล้วหาช่องว่างว่ายังมีมุมไหนที่เขายังไม่ได้พูดถึงก็จะเอามาทำต่อยอด

Q: ทำไมเราถึงชอบต่อยอดประเด็นจากในอินเทอร์เน็ต

A: Source มันเยอะสุดแล้วมั้ง เราสามารถหาอ่านได้จากหลายฉบับ หลายเว็บไซต์ มีทั้งสื่อบนออนไลน์ด้วย เราก็จะได้รู้ว่าอันไหนที่เขาเล่นไปแล้ว เราจะได้ไม่เล่นซ้ำกับเขา

Q: แล้วได้ประเด็นมาส่วนมากต้องถาม บก.ก่อนไหม

A: ถาม เพราะกระบวนการสุดท้ายอยู่ที่ บก.ว่าเขาจะซื้อหรือไม่ซื้อ

Q: แล้วเรามีวิธีการเลือกแหล่งข่าวยังไงบ้าง

A: ก็ต้องดูก่อนว่าเราทำเรื่องอะไร ดูว่าแหล่งข่าวคนไหนมีความเชี่ยวชาญ (I2,D2) สมมติมีหลายคนก็ต้องดูชื่อเสียง ด้วยความเชี่ยวชาญ ด้วยบริบทต่าง ๆ ด้วยความสะดวกทั้งของเขาของเราว่าตรงกันไหม

Q: ก่อนออกไปทำเรามีการวางโครงเรื่องไหม

A: ส่วนใหญ่ไม่วาง ออกไปเลย ไปเก็บ ๆ มาแล้วค่อยเอามาเขียน เพราะยังงั้นแล้วประเด็นหน้างานสำคัญที่สุด เหมือนเราวางไปมันก็ต้องปรับเปลี่ยนอยู่ดี

Q: ตอนออกไปถึงหน้างาน สิ่งแรกที่ทำคืออะไร

A: สัมภาษณ์ก่อน (I4,D1) เพราะมันจะได้ข้อมูลมาก็จะทำให้มีโครงร่างในหัว แล้วเราก็จะมีโครงเรื่องในหัว ก็จะทำให้เรารู้ว่าเราต้องเก็บภาพอะไรบ้าง ก็ค่อยไปเก็บภาพมา (I4,D2) แล้วค่อยมาเปิดหน้าทีหลัง (I4,D3)

Q: สุดท้ายก่อนเราจะกลับเรารู้ได้ยังไงว่าครบแล้ว กลับได้แล้ว

A: ภาพครบ เสียงครบ ตามประเด็นที่เราวางไว้ตอนสัมภาษณ์ (I4,D4)

Q: เวลาเรากลับมาทำบทเราทำอะไรก่อน

A: ส่วนใหญ่จะเขียนก่อน (I5,D3) เพราะภาพเรารู้อยู่แล้วว่ามีอะไรบ้าง ดังนั้นก็เขียนเลย แล้วค่อยไปเลือกเสียงสัมภาษณ์ให้มันคล้องกับบท (I5,D2)

ผู้ประกาศข่าวคนที่ 6 (นภัสกรณ์ ไชยปรีชาวิทย์)

Q: เวลาเราหาประเด็นหาจากอะไร

A: ถ้าเป็นกีฬา มันขึ้นอยู่กับช่วงเวลาของอีเว้นท์ ว่าจะมีการแข่งขันอะไรเป็นหลัก จากที่คนสนใจ (I1,D1)

Q: หลังจากวางประเด็นแล้วทำอะไรต่อ

A: หาแหล่งข่าว เพราะสำคัญของกีฬาคือต้องรู้จักแหล่งข่าวเยอะแล้วก็เลือกแหล่งข่าวตามประเด็นที่เราจะไปตาม เป็นคนที่ผู้ชมสนใจ หรือเป็นคนที่แข่งแล้วชนะ (I2,D1)

Q: ก่อนที่ปู่จะออกไปทำางโครงการเรื่องก่อนใหม่

A: บางครั้งก็วางไม่ได้เลย เพราะมันด่วน เช่นคนนี้ไปรับรางวัลกลับมา แต่ถ้าเป็นแบบทั่วไปเราก็จะรู้อยู่แล้วว่าโครงการจะเป็นยังไง เช่นการไปรับนักกีฬาที่ได้เหรียญมา ต้องสัมภาษณ์พ่อแม่ว่ารู้สึกยังไงกับการที่ลูกได้เหรียญมา ภูมิใจไหมทำเพื่อคนไทย แต่ถ้าเป็นสื่อบุคคลที่ต่างจากนี้ก็ต้องวางโครงการไว้ เพราะมันจะง่ายกับการทำงาน (I3,D2) เราจะรู้ว่าเราจะต้องเก็บอะไรบ้าง นักกีฬามีเวลาให้เราไม่มาก การวางโครงการทำให้้ง่ายต่อการทำงาน

Q: ไปถึงหน้างานที่ปู่ทำอะไรก่อนอันดับแรก

A: สัมภาษณ์ก่อน (I4,D1) เพราะนักกีฬาเขาจะให้เวลากับเราน้อย เราต้องรีบไปเอาเสียงก่อนเลย หลังจากนั้นถึงจะเก็บภาพ (I4,D2) ซึ่งไม่ได้ไปรบกวนเขาเลยเก็บทีหลังก็ได้ ดังนั้นเสียงสัมภาษณ์มันก็ทำให้เราง่ายต่อการเก็บภาพด้วยเพราะเขาพูดอะไรมาเราก็ไปเก็บภาพตามที่เขาพูด

Q: แล้วที่ปู่เปิดหน้าตอนไหน มีการวางบทไปไหม

A: ถ้าวางบทเปิดหน้าไปจะใช้กับสื่อบุคคลที่เราจะไปทำเพื่อบอกว่าเขาชนะ ไครชนะหรือบรรยากาศในสถานที่นั้น ๆ แค่นั้น แต่ถ้าเป็นสื่อบุคคลทั่วไป จะเอาคำที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์มาใช้เปิดหน้าด้วยเหมือนกัน (I4,D3)

Q: กลับมาทำอะไรก่อนคะ

A: ฟังเสียงก่อน จะได้รู้ว่าเขาพูดอะไรบ้าง (I5,D2) ตรงไหนที่มันสำคัญจะเอาเสียงมาใช้ เพราะของกีฬาส่วนมากข้อมูลสำคัญก็มาจากโค้ชเลย ทั้งเทคนิค ทักษะ ต้องใช้เสียงเขาเพื่อที่จะเอามาเขียนที่เอาเสียงมาก่อนภาพเพราะว่ากีฬามันก็ไม่พ้นภาพการซ้อม การรับรางวัล ซึ่งเราจะรู้อยู่แล้วว่ามีภาพพวกนี้ จากนั้นค่อยเขียนบท (I5,D3) แล้วถ้าบทเสร็จแล้วเรามาคิดได้ว่าพอจะมีภาพอะไรที่เอามาเพิ่มเติมได้ เราก็จะไปขอแหล่งข่าวทีหลัง (I5,D1) เช่นภาพการแข่งขันกับทีมไหนในอดีต การรับรางวัลในอดีต

ผู้ประกาศข่าวคนที่ 7 (ปีนป็นท์ ฐาตุลวีระนันท์)

Q: เวลาจะทำสื่อบุคคลประเด็นจากอะไร

A: อย่างเราทำเจ็ดสี่ช่วยชาวบ้าน เราก็จะดูจากเฟซบุ๊ก อินเทอร์เน็ต (I1,D1) แล้วก็มีแหล่งข่าวแจ้งมาบ้างอย่างพวกทหาร สมาคม มูลนิธิ เขาก็จะส่งข่าวมาให้เรา แล้วเราก็อไปแจ้ง บก. แล้วส่วนมากจะดูประเด็นที่คนยังไม่ได้เล่นเยอะ เป็นเรื่องที่ไม่ซ้ำกับคนอื่น (I1,D4) เพราะถ้าซ้ำคนก็ไม่อยากดู หรือเรื่องที่น่าช่วยเหลือจริง ๆ

Q: พอหาประเด็นเสร็จแล้วทำอะไรต่อ

A: ติดต่อแหล่งข่าวว่าเขาโอเคไหมที่เราจะไปทำ อย่างมูลนิธิบางที่เขาก็ไม่โอเค เพราะมีคนบริจาเข้ามาเยอะอยู่แล้ว ต้องคุยกับทางแหล่งข่าวให้ดีกว่าว่าเขาพร้อมจะให้เราไปทำไหม

Q: แล้วเราเลือกแหล่งข่าวจากอะไร

A: เราจะโทรไปคุยกับ Pr. ซึ่งเขาจะหาคนที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ มาให้ข้อมูล (I2,D2) เราจะคุยกับคนนั้นโดยตรงเลยจะไม่ค่อยไปหลายต่อหลายทอด เพราะมันสะดวกกับทั้งเราทั้งเขา ไม่เสียเวลา

Q: แล้วก่อนเราจะออกไปทำ เรามีการวางโครงเรื่องก่อนไหม

A: ต้องวางก่อนว่าเราจะสัมภาษณ์ใครบ้าง จะเอาประเด็นอะไร (I3,D2) ถ้าไปทำงานมันไม่มีเราค่อยพลิกอีกทีว่าเราจะเล่นประเด็นอะไร ที่วางโครงก่อนเพราะมันจะง่ายต่อการทำงาน และเร็วขึ้น จะได้ทำวันเดียวให้เสร็จ

Q: ไปถึงงานแล้วทำอะไรก่อนอันดับแรก

A: เราจะเก็บเสียงสัมภาษณ์ก่อน (I4,D1) แล้วค่อยไปเก็บภาพ (I4,D2) และเปิดหน้าเป็นอันดับสุดท้าย (I4,D3)

Q: ทำไมถึงคิดว่าสัมภาษณ์ก่อนแล้วจะดีกว่า

A: เราจะได้ประเด็นมากขึ้น ขยายในสิ่งที่เราคิดมา เช่นเราอาจจะรู้มาแค่ 50 % อีก 30% อาจจะเพิ่มขึ้นก็ได้ เป็นความรู้ใหม่ที่เราอาจจะไม่รู้

Q: ทำไมเราถึงเลือกเปิดหน้าเป็นอันดับสุดท้าย

A: เพราะเรารู้ข้อมูลมาจากแหล่งข่าว จากสิ่งที่เราเห็นในพื้นที่ เราก็สามารถเอามาเปิดหน้าได้

Q: สุดท้ายแล้วก่อนเราจะกลับเรารู้ได้ใจว่าครบแล้ว ดีแล้ว ถึงกลับได้

A: มันก็เป็นไปตาม list ที่เราเขียนไว้ตอนวางโครงเรื่อง หนึ่งสองสามสี่ ได้ครบหรือยัง เสียงใครบ้าง ภาพอะไรบ้าง เปิดหน้าแล้วหรือยัง ถ้าครบแล้วก็กลับได้ (I4,D4) นี่คือข้อดีของการวางโครงเรื่อง

Q: แล้วกลับมาทำบทจะทำอะไรก่อน

A: เราจะเขียนบทก่อนเลย (I5,D3) เพราะเราเอาเนื้อเรื่องจากที่เราไปทำว่ามีประเด็นอะไรน่าสนใจก็เอามาเขียนไว้ก่อน แล้วค่อยไปเลือกเสียงที่จะเอามา Support บทของเรา (I5,D2) เพราะเรารู้ว่าใครพูดประเด็นอะไร โคนเสียงที่เราปล่อยเราจะให้เขาเล่าเรื่องมากกว่า ส่วนภาพนี้สุดท้ายเลย (I5,D1)

Q: ทำไมเราถึงเรียงวิธีการทำงานแบบนี้ที่เขียนบทก่อนเลือกเสียง

A: เราเขียนบทก่อนเพราะเรามีเรื่องอยู่ในหัวแล้ว อยากจะเล่าแล้ว อยากจะเชื่อมและปิดแบบนี้ และมันจะยังสนุกถ้าเราเอาเสียงไปต่อในสิ่งที่เราพูด เช่น เหยื่อรายนี้เขาบอกแบบนี้ แล้วบอกว่าไงล่ะ ก็เอาเสียงเข้าไปเติมได้เลย เสียงมันจะไป Support กับสิ่งที่เราเขียน

ผู้ประกาศข่าวคนที่ 8 (นันทิกานต์ เฟื่องสุเมธิพงศ์)

Q: เวลาอิงจะทำสตู๊ปเริ่มจากอะไรก่อน

A: หาประเด็นก่อน เริ่มจากที่เราอยากทำ ส่วนใหญ่ข่าวที่อิงทำจะเป็นข่าวอาชญากรรม บางทีอาจเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ (I1,D2) คดีที่แปลก (I1,D4) มีเรื่องราวความเป็นมา หรือเป็นที่สนใจของคนในสังคมตอนนั้น มีความอัปเดต (I1,D1) ยิ่งถ้าเป็นคดีก็ไม่ควรซ้ำไป ก็อาจจะไม่ได้อยู่ในความสนใจของคนในช่วงนั้นแล้ว

Q: หลังจากได้ประเด็นแล้วทำอะไรต่อก่อนที่จะออกไปทำ

A: ก็พยายามหาข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับเรื่องนั้นให้มากที่สุดเพื่อที่เอามาเป็นข้อมูล Backup ตอนเราสัมภาษณ์ หรือตอนเราจะไปต่อยอดของเรื่องนั้น ๆ ได้

Q: แล้วอิงมีการวางโครงใหม่หลังจากได้ข้อมูล

A: ไม่วาง แค่เตรียมเนื้อหา (I3,D1) แค่อายุรู้เรื่องราวเบื้องต้นว่ามันเกิดอะไร เกิดที่ไหน เรื่องราวเป็นยังไง ที่เราไม่วางโครงเพราะหลายทีที่เราวางโครงไปแล้ว แล้วมันก็ต้องรื้อ เพราะว่าตอนที่เราไปสัมภาษณ์ หรือไม่เจอหน้างาน มันกลายเป็นว่าสิ่งที่เราคิดแต่แรกด้วยความที่เราแค่นั่งหน้าจอคอมแล้วคิดไปเอง พอไปเจอหน้างานแล้วมันไม่ใช่แบบที่เราคิดทั้งหมด ก็กลายเป็นว่าเราทำงานสองรอบ คิดมาก่อนแล้ว พอไม่ใช่ก็รื้อใหม่ ไปคิดต่ออีกมันเสียเวลา อีกอย่างหนึ่งก็คือไม่อย่างจำกัดกรอบความคิดตัวเอง

Q: หาข้อมูลแล้วทำอะไรต่อ

A: เราก็จะติดต่อแหล่งข่าว โดยเลือกแหล่งข่าวจากคนที่ เป็นเจ้าของเรื่อง คนที่อยู่ในเหตุการณ์ (I2,D1) หรือถ้าต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญก็จะเอาผู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ ที่เขาเคยทำเรื่องนี้ มีประสบการณ์ (I2,D2) มีความรู้เรื่องนี้มาให้สัมภาษณ์เพราะน่าเชื่อถือมากกว่าคนที่ไม่มีประสบการณ์

Q: แล้วพอได้ทุกอย่างครบแล้ว ออกไปถ่ายสตู๊ปเลยไหม

A: ใช่พอได้ครบแล้วก็ออกไปถ่ายสตู๊ป พอถึงหน้างานเราก็ต้องไปคุยกับแหล่งข่าวก่อน (I4,D1) แต่อาจจะยังไม่เก็บเสียงสัมภาษณ์ เพราะถ้า Record ขาว เราก็ต้องมานั่งฟังยาวอีก จะคุยก่อนแล้วเก็บข้อมูลไปก่อน เพราะเผื่อบางทีได้ข้อมูลเพิ่มเติม พอเรารู้ว่าอันนี้เขาตอบดี ตอนสัมภาษณ์จริงเรา

จะได้บอกว่าให้พูดตรงนี้นะ จะได้ถามซ้ำอีกรอบ พอสัมภาษณ์ (I4,D1) แล้วค่อยไปเก็บภาพ (I4,D2) และเปิดหน้าเป็นขั้นตอนสุดท้าย (I4,D3)

Q: เพราะอะไรถึงเลือกเปิดหน้าเป็นขั้นตอนสุดท้าย

A: พอเราได้ข้อมูลทุกอย่างแล้ว เราจะได้รู้ว่าเราควรเอาสิ่งที่เราจะพูดไว้ตรงไหน เพราะเราสัมภาษณ์เสร็จหมดแล้วเก็บภาพหมดแล้ว เราจะได้รู้ว่าโครงเรื่องเราเป็นยังไง มันจะมาอัดโน้ตโดยที่เราไม่ต้องเตรียมไว้ก่อนที่ออฟฟิศ

Q: อิงมีเทคนิคเปิดหน้ายังไงบ้างสำหรับอิง

A: เน้นเล่นกับของ พื้นที่เกิดเหตุ หรือการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็น Background เพราะคนดูจะได้เห็นภาพดีกว่าขึ้นเปิดหน้าเฉยๆ ไม่มีความหมาย

Q: แล้วพอทำทุกอย่างเสร็จแล้ว ก่อนกลับรู้ได้ยังไงว่าสิ่งที่เราไปมันครบแล้ว

A: ก็จะต้องมีภาพ เสียงสัมภาษณ์ เปิดหน้าครบ (I4,D4) เพราะทุกอย่างเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเอามาเล่าเรื่องในสตู๊ป

Q: พอกลับมาแล้ว ขั้นตอนที่ยังเขียนสตู๊ปเป็นแบบไหน

A: ดูภาพก่อน (I5,D1) เพราะ อิงอยากให้สตู๊ปมันเล่นกับภาพเพราะเราเป็นสื่อทีวี อยากให้ภาพสื่อสารถ้าเรามาดูข้อมูลล้วนๆ ภาพเปิดไม่น่าสนใจ อาจจะทำให้ทั้งสตู๊ปไม่น่าสนใจ คนเปลี่ยนช่องตั้งแต่เริ่มสตู๊ปแล้ว พอดูภาพเสร็จแล้วถึงจะเขียนบท เพราะที่ไม่กลัวเสียงก่อนเพราะจำได้ว่าเขาให้สัมภาษณ์อะไรมา ใครตอบประมาณไหน แล้วตอนเราสัมภาษณ์เราจะมีอยู่แล้วว่าตอนนี้เขาตอบดี เราก็จะมารักเสียงในใจอยู่แล้ว (I5,D2) ที่ทำตามนี้เพราะทำให้การทำงานไวขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ข

Script สัมภาษณ์รอบที่ 2

ผู้ประกาศข่าว/ผู้สื่อข่าว ที่มีความเชี่ยวชาญ

สัมภาษณ์ พี่เต๋า (ผู้สื่อข่าวสายสเก็ต / คอลัมน์เจาะประเด็นสเปเชียล)

Q: เวลาพี่เต๋าจะออกไปทำสเก็ตต้องมีการเตรียมตัวอย่างไรบ้าง

A: ถ้าเราได้รับมอบหมายจาก บก.มาให้ทำสเก็ตตัวนี้ ก่อนอื่นเลยเราต้องดูข่าว ต้องปรี้นข่าวมาก่อนว่าต้นสายปลายเหตุมายังไง จุดเกิดเหตุอะไรยังไง แล้วรวบรวมข้อมูลเพื่อโทรหาแหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องที่เป็นคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น โดยตรง (I3,D2) ส่วนถ้าเป็นนักวิชาการก็จะต้องเลือกที่น่าเชื่อถือ มีชื่อเสียง (I3,D1) ถ้าเป็นต่างจังหวัดก็โทรหาสติงเกอร์ (ผู้สื่อข่าวพิเศษ) ให้ช่วยประสานให้ นี่คือขั้นแรกๆ เลยที่เราจะต้องเตรียมตัวเพื่อจะออกไปทำสเก็ต

Q: แปลว่าเป็นไปไม่ได้เลยที่เราจะไม่มีการเตรียมข้อมูลแล้วออกไปใช้ไหมคะ

A: บางครั้งอย่างเกิดเหตุการณ์ด่วนถ้าออกไปเลย ณ วินาทีนั้น เราต้องไปหาข้อมูลเอาข้างหน้า แต่ต้องมีความเข้าใจเบื้องต้นไปก่อนสักนิด (I2,D1) แล้วไปสอบถามเอาข้างหน้า โดยการทำสเก็ตเราต้องไปเจาะลึกนะ อย่างหนังสือพิมพ์เขาอาจจะบอกว่าเหตุเกิดที่โหมง ไครม่า ตายกี่คน แต่ถ้าเราลงไปต้องได้ลึกกว่านั้น (I2,D1) เช่นวิธีการฆ่า ใช้อะไรฆ่า ต้นเหตุการฆ่า มีใครเห็นบ้าง มันต้องละเอียดกว่าในข่าวที่เราค้นมา

Q: แล้วเทคนิคเวลาลงไปถึงพื้นที่แล้วพี่เต๋าทำอะไรก่อนอันดับแรกคะ

A: ไปถึงเราต้องดูหน้างาน ดูว่ามีผู้เสียหายหรือตำรวจอยู่ไหม ถ้ามีครบองค์ประกอบอย่างแรกเราต้องรีบสัมภาษณ์เพื่อตำรวจเอาตัวผู้ต้องหาไป (I4,D1) ส่วนคนอื่นที่นัดได้ก็ค่อยตามไปสัมภาษณ์ทีหลัง

Q: แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ไม่รีบขนาดนั้นจะสัมภาษณ์ก่อนไหมคะ

A: พี่จะคุยกับแหล่งข่าวก่อนแล้วค่อยสัมภาษณ์ เราจะได้รู้ต้นสายปลายเหตุก่อน (I4,D1) เพื่อที่เราจะได้ยินเชิงถูก และให้เขาทำกิจกรรมนั้น ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสเก็ตได้ (I4,D2)

Q: แล้วเทคนิคเปิดหน้าของพี่เต๋าคืออะไร

A: เทคนิคเปิดหน้าพี่จะดูสีหน้า ปม หรืออะไรที่เป็นไคลแม็กซ์ของเรื่องนั้น ๆ พี่ก็จะเปิดกับภาพนั้น ๆ (I4,D3) หรืออาจจะสมมติสถานการณ์ขึ้นมา เช่นสเก็ตฝนตกหนัก เราอาจจะรอวันที่มีฝนตกแล้วออกไปเปิดหน้าเพื่อภาพจะได้ไม่โดค (I4,D3) เพราะถ้าเปิดมาตอนแดดจ้า พื้นถนนแห้งก็คงไม่

สื่ออะไร อันนี้คือกรณีสก็๊ปไม่ควน แต่ถ้าเรารอสถานการณ์ไม่ได้ เพราะก็เปิด ณ จุดเกิดเหตุ เปิดยังงี้ก็ได้ให้เบื้องลึกเบื้องหลัง ด้านหลังเราให้มันเข้ากับสก็๊ปขาว เช่น สก็๊ปร้านก๋วยเตี๋ยว เรา ก็ต้องเปิดยังงี้ก็ได้ให้รู้ว่าเป็นร้านก๋วยเตี๋ยว

Q: แล้วส่วนมากที่เฝ้าเปิดหน้าช่วงไหนของสก็๊ปคะ

A: ก็จะชอบเปิดช่วงกลางสก็๊ปเพราะง่ายที่สุด มันจะเป็นการเชื่อมเหตุการณ์ หรือ ประเด็น 2 อัน ระหว่างพาร์ทแรก กับ พาร์ทหลังมาเชื่อมกัน ซึ่งส่วนมากจะเปิดเป็นกลางๆ กันการโดนฟ้อง (I4, D3)

Q: พอกลับมาก็จะเริ่มเขียนสก็๊ปต้องทำอะไรก่อน

A: ก็จะดูภาพก่อน เพราะภาพสำคัญที่สุด (I5,D1) ดูภาพเสร็จค่อยฟังเสียง (I5,D3) เป็นเพราะงานที่วิ ภาพสำคัญที่สุด ถ้าเรารู้ว่าภาพที่เราได้มามีอะไรบ้าง เราจะสามารถจินตนาการเขียนบทได้ตรงกับ ภาพ (I5,D1) จากนั้นค่อยมาเลือกเสียงเพราะคุณไม่สามารถจำได้หรือว่าคุณสัมภาษณ์คนนั้นมา เขาพูดอะไรบ้าง ถ้าเลือกเสียงมาได้เราจะสามารถนำเสียงมาเชื่อมให้เข้ากับบทได้ แต่ละคนก็จะ พูดคนละประเด็น เสียงจะได้ไม่ซ้ำกัน สุดท้ายคือการเขียนบท

Q: เทคนิคลงเสียงล่ะคะ

A: เราต้องลงตามสไตล์ของสก็๊ป ถ้าเป็นเศร้าๆ จะต้องลงเนิบๆ ถ้าเป็นสก็๊ปอาชญากรรมก็ต้องลงให้ หนักแน่น หลัๆ ก็เป็นไปตามอารมณ์ของแต่ละสก็๊ป สุดท้ายก็ต้องเน้นคำที่บิบบอารมณ์เป็น บางคำ อย่างเช่นคำว่า เล็บปวด ทุกข์ทรมาน เป็นต้น

สัมภาษณ์ พี่บอย (ผู้สื่อข่าวสายสังคม / คอลัมน์กรีนริพอร์ต)

Q: ก่อนที่พี่บอยจะออกไปทำสก็๊ปต้องมีการเตรียมตัวยังไงบ้าง

A: ก่อนอื่นเลยประเด็นคือที่จะหาข้อมูล (I3, D1) หาแหล่งข่าว (I3, D1, D2) เบื้องต้นก่อนออกไปทุกครั้ง เพราะสำคัญที่เราจะได้รู้ว่าเรื่องที่เรากำลังจะไปทำมันถึงไหนแล้ว เพื่อที่เราจะได้ไปดูมุมมอง ใหม่ๆ หรือต่อยอดจากข่าวเดิมเพื่อให้มันคืบหน้า (I2, D1)

Q: อย่างพี่บอยลงไปถึงพื้นที่หน้างานทำอะไรก่อน

A: ก็จะสังเกตดูรอบ ๆ ก่อน แล้วค่อยไปคุยกับแหล่งข่าวหลายๆ คน ให้มากที่สุด เพื่อที่เราจะได้ รวบรวมข้อมูลให้มากที่สุด ได้รู้ข้อมูลใหม่ๆ ที่ยังไม่รู้ จากนั้นค่อยสัมภาษณ์และเก็บภาพ (I4, D1) เพราะหลังจากที่เราได้ข้อมูลจากแหล่งข่าว เราจะสามารถบอกได้ว่าภาพที่เราต้องการใช้คืออะไร (I4, D2) เพราะภาพจะต้องเล่าเรื่องและสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนถ้าไม่มีภาพที่จะเอาไปใส่ในบท มันก็ต้องมีการจำลองขึ้นมา หรืออาจจะมาใช้เทคนิคกราฟิก ตัวเลขสถิติเข้ามาช่วย มาอธิบายให้ มันชัดเจน (I5, D4)

Q: แล้วเทคนิคเปิดหน้าพีคคืออะไร

A: ที่จะเปิดหน้าในสิ่งรอบตัวในพื้นที่ให้เข้ากับบรรยากาศให้มากที่สุด จะพยายามเข้าไปถึงจุดที่เกี่ยวกับไคลแม็กซ์ของเรื่องให้มากที่สุด (I4, D3) ไม่ชอบเปิดหน้าแห้งๆ เพราะไม่สื่อความหมายอะไร เพราะมันก็เลือกที่จะไม่เปิดหน้า

Q: แล้วชอบเปิดหัวเรื่อง กลางเรื่อง หรือท้ายเรื่อง

A: ส่วนมากจะเปิดกลาง เพราะเปิดหัวยากมาก ถ้าเปิดหัวเราไม่สามารถดึงคนดูได้หรอก เพราะเขาไม่เห็นหน้าเราออกมาพูดสิ่งที่มันไม่ได้เจ๋งจริงๆ เขาจะเปลี่ยนช่องหนีทันที ส่วนเปิดตอนท้ายคือการสรุป พี่ว่ามันเป็นการยากมากกว่าที่จะมาขมวดจบเรื่องทั้งหมด ซึ่งมันอาจเกิดความผิดพลาดได้ แต่การเปิดกลางเรื่องเป็นการเชื่อมเรื่อง หรือเชื่อมไปอีกเหตุการณ์นึงมันจะง่ายขึ้น (I4, D3)

Q: แล้วก่อนจะเริ่มพิมพ์สตู๊ปต้องทำอะไรก่อน

A: ดูภาพก่อน แต่ก่อนทำงานต้องคุยกับช่างภาพก่อนแล้วว่าประเด็นคืออะไร ช่างภาพจะช่วยคิดและเก็บภาพให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหา อีกอย่างการดูภาพก่อนมันจะช่วยให้เราดึงภาพที่น่าสนใจที่สุดของสตู๊ปนั้นมาเรียกคนดูได้ และจะได้เล่าเนื้อหาให้ตรงกับภาพ (I5, D1) จากนั้นค่อยเขียนบท (I5, D2) แล้วค่อยไปเลือกเสียงสัมภาษณ์มาใส่ (I5, D3) เพราะเราจำได้อยู่แล้วว่าแหล่งข่าวพูดอะไร เราจะเอาเสียงเขาที่ตอนไหนมาใช้ (I5, D2) ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลามาก และเทคนิคพี่อีกอย่างคือ พี่จะเลือกปล่อยเสียงบรรยากาศลงไปในสตู๊ปด้วย (แอมเบียนซ์) เพราะคนดูจะได้เข้าถึงบรรยากาศของสตู๊ปได้จริง ๆ (I5, D1) เช่นเสียงตอนเรากำลังเหนื่อยหอบตอนเดินขึ้นป่า คนจะเข้าถึงอารมณ์ได้มากขึ้น

Q: แล้วเทคนิคลงเสียง ลงยังใ้ให้สตู๊ปน่าสนใจ

A: เลือกโทนเสียงให้เหมาะกับอารมณ์ของสตู๊ป ถ้าจริงจัง ตื่นเต้น ก็จะเน้นลงเสียงให้หนักและเร็ว (I6, D1) เรื่อง ดราม่าลงเสียงช้า ๆ ทุ้มๆ (I6, D3)

สัมภาษณ์ พิฑาล (ผู้สื่อข่าวสายสตู๊ป / คอลัมน์เจาะประเด็นสเปเชียล / พัชรจิตเต็ม)

Q: ก่อนที่เราจะลงพื้นที่ไปทำสตู๊ปเราต้องมีการเตรียมตัวอะไรบ้างไหมคะ

A: เราต้องรู้ประเด็น (I1) จากนั้นค่อยหาข้อมูลเบื้องต้นไป เพื่อที่เราจะไปหาความคืบหน้าในพื้นที่ (I2, D1) และถึงจะคอยติดต่อแหล่งข่าว (I3) คือถ้าติดต่อแหล่งข่าวกลุ่มนี้ไม่ได้ ต้องเปลี่ยนกลุ่มและคุยประเด็นกันอีกรอบ คือพี่จะบอกว่าแหล่งข่าวสำคัญมาก เพราะเขาจะต้องให้ข้อมูลเราได้ลึกจริง ๆ (I3)

Q: แล้วพอเราลงไปทำงานอย่างแรกที่จะทำคืออะไรคะ

A: พี่จะคุยกับแหล่งข่าวก่อน เพราะถ้าเราไปถึงแล้วเราคุยกับเขาเราจะมีข้อมูลว่าต่อ ๆ ไปจะเป็นยังไง ถ้าไม่คุยก่อนอยู่ ๆ ไปสัมภาษณ์เค้าเลย เค้าอาจจะงงๆ ว่าควรตอบยังไง ดังนั้นถ้าไปคุยก่อน เค้าเล่าๆ มา เค้าจะอาจจะพูดอะไรเพิ่มเติมเยอะขึ้น (I4, D1) และจะได้บอกเขาว่าเราจะเอาประเด็นนี้ ตอนสัมภาษณ์นะ จะได้ช่วยประหยัดเวลาด้วย (I4, D1)

Q: แล้วเทคนิคเปิดหน้าของพีตาคืออะไรคะ

A: พี่จะเลือกเอาจุดที่สำคัญที่สุดของเรื่องมาเปิด เป็น ไคลแมกซ์ของเรื่องนั้นๆ (I4, D3) มาคิดบทเปิดหน้า สมมติเรื่องนโยบายของพี่อาจจะเปิดหน้าพฤติกรรมของเขา แล้วให้แหล่งข่าวมาอธิบายต่ออีกทีนึง และพี่ชอบเปิดกลางเรื่อง เพราะคิดว่าเปิดตอนท้ายมันยากเกินไป เพราะมันต้องสรุปทั้งหมด แต่ถ้าเปิดกลางเราจะมีอะไรหลังจากสัมภาษณ์ว่า ต้นเรื่องเราวางอะไรไว้ กลางเรื่องเราจะเชื่อมอะไร และท้ายเรื่องเราวางอะไรไว้ มันจะง่ายต่อการเปิดหน้า (I4, D3)

Q: แล้วกลับมาเขียนสรุป เทคนิคของพีตาคือทำอะไรก่อนคะ

A: พี่จะดูภาพก่อนเพื่อจะได้ช่วยให้เรานึกว่าต้องใช้อะไรมาเขียนในบท เลือกภาพที่เจ๋งที่สุดของเรื่อง มาเปิดเลยเพื่อเรียกคนดู (I5, D1) จากนั้นภาพจะช่วยให้เราคิดบทเล่าเรื่องได้ (I5, D2) แล้วค่อยมานั่งเขียนบท และเอาที่สัมภาษณ์มาใส่เชื่อมบท เพราะเราจำได้อยู่แล้วตอนสัมภาษณ์ว่าแหล่งข่าวคนไหนพูดประเด็นไหน เราจะเอาประเด็นอะไรจากแหล่งข่าวคนนี้ แล้วค่อยเอาเสียงมาร้อยกับบท เวลาพิมพ์ทไปพี่ก็จะเว้นเสียงไว้ เพราะจำได้ว่าคนนี้พูดประเด็นอะไร (I5, D2) หลักๆ ถ้าเราจำคำให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว มันก็ไม่จำเป็นเลยที่เราจะต้องมานั่งฟังเสียงทั้งหมดอีกรอบมันเสียเวลา

Q: แล้วเทคนิคลงเสียงของพีตาคืออะไรคะ

A: เราต้องดูอารมณ์ข่าว ถ้าอาชญากรรมต้องเสียงเข้มๆ จังหวะเร็วๆ เน้นคำหนัก (I6, D1) ถ้าสรุปเบาๆ ก็ต้องลงเสียงเล็กๆ หน่อยให้เข้ากับสรุป (I6, D2)

สัมภาษณ์ พี่โบ๊ท (ผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ)

Q: ก่อนที่เราจะลงพื้นที่ไปทำสรุปเราต้องมีการเตรียมตัวอะไรบ้างคะ

A: ต้องเตรียมข้อมูล หารายละเอียดไปก่อน (I2, D1) เพื่อเวลาเราไปถึงหน้างานพอเจอแหล่งข่าวเราจะได้ไม่งง ถามได้ตรงประเด็นถูกต้อง ไม่ออกจากกรอบที่เราอยากจะทำมากนัก

Q: เวลาไปหน้างานทำอะไรก่อนคะ

A: พี่จะคุยกับแหล่งข่าวก่อน (I4, D1) แล้วดูบรรยากาศรอบ ๆ ไปด้วย เพื่อจะได้เห็นอะไรที่เกิดขึ้น ณ ตอนนั้น แล้วจะได้เอาไปถามแหล่งข่าวว่ามันเกิดอะไรขึ้น จากนั้นค่อยสัมภาษณ์ แล้วค่อยเก็บภาพ

Q: เทคนิคการเปิดหน้าของพี่โบ๊ทคืออะไรคะ

A: พยายามพูดให้เป็นกลางมากที่สุด (I4,D3) ก่อนเราจะเปิดเราต้องรู้แล้วว่าเราจะวางบทอะไรไว้ก่อนและท้าย จะทำให้เรารู้ว่าเราควรต้องเปิดหน้าด้วยบทอะไร เปิดตรงไหน ส่วนมากพี่จะเปิดพุดนำเข้าสู่สื่อบ้างเข้าสู่เรื่องที่เราจะพุดถึงมากกว่า บางทีก็เปิดกลางสื่อบ้างเพราะจะเชื่อมสองประเด็นที่มันคอนทราสต์กัน แล้วแต่สื่อบ้าง (I4,D3) แล้วก็จะต้องไปยืนในที่ ๆ สื่อความหมายเกี่ยวข้องกับข่าวเพื่อสร้างอารมณ์ร่วมในข่าว เช่นถ้าพุดถึงเรื่องเงิน อาจจะไปขอยืนเปิดหน้าตรงเค้าท์เตอร์ธนาคาร (I4,D3) แต่ถ้าเป็นข่าวที่ลงไปพื้นที่ ณ สถานการณ์นั้น ๆ ก็เปิดในพื้นที่ได้เลย แต่ต้องเลือกจุดที่สื่อความหมาย

Q: พอลับมาก่อนเขียนบททำอะไรก่อนคะ

A: พี่จะดูภาพก่อน จะได้รู้ว่ามีภาพอะไรบ้าง (I5, D1) แล้วพี่ก็จะมาเขียนบทเลย (I5, D2) ภาพจะช่วยให้เราสามารถบรรยายตามบทได้ ให้เรารู้ได้ว่าต้องเขียนอะไร แล้วมันก็ตรงกับภาพ (I5, D1) ส่วนเสียงสัมภาษณ์พี่จะจำได้ว่าแหล่งข่าวพุดอะไร พี่ก็จะเว้นเสียงช่วงนั้นไว้ (I5, D2) แล้วค่อยไปแกะเสียงท่อนนั้นมาใส่ในสื่อบ้างจะทำให้ทำงานเร็วขึ้น (I5, D3)

Q: เทคนิคการลงเสียงของพี่โบ๊ทคืออะไรคะ

A: ลงตามประเภทข่าว ถ้าข่าวหนัก เสียงต้องแน่น เข้มแข็ง (I6, D1) ถ้าข่าวเบาๆ ก็จะต้องลงเสียงดูสบายๆ (I6, D2) เวลาขึ้นประโยคอาจจะขึ้นเสียงสูงนิดนึง พอท้ายประโยคอาจจะเว้นวรรค เน้นคำให้คนอยากดูต่อ

สัมภาษณ์ เพทาย สมจันทร์ (ผู้สื่อข่าวช่อง 3 โต๊ะข่าวเฉพาะกิจ)

Q: พี่แจ้งเข้ามาช่อง 3 มีการฝึกอบรมการทำสื่อบ้างไหมคะ

A: มีครับ พี่เข้ามาในโครงการ Young Blood ตอนแรกเข้ามาทางช่องให้อบรมการทำสื่อบ้าง 6 เดือนเต็มโดยไม่ได้ออกไปทำข่าวไหนเลย เน้นเรียนทฤษฎี และ ปฏิบัติ อย่างละครึ่ง และมีการฝึกเขียนสื่อบ้างทุกวันตลอด 6 เดือนครับ ซึ่งทุกสิ่งที่ได้จากการอบรมสามารถนำมาใช้ในการทำงานจริงได้ทั้งหมดครับ

Q: ตอนอบรมในส่วนของการทฤษฎีมีการเน้นย้ำตรงไหนเป็นพิเศษไหมคะ

A: ก็หลักๆ ทั่วไปคือเริ่มตั้งแต่การหาประเด็น หาแหล่งข่าว เตรียมข้อมูล ลงพื้นที่ที่ต้องทำยังไง เปิดหน้ายังไง มีเปิดหน้าที่ประเภทแบบไหนบ้าง ซึ่งทุกคนจะได้ลองทำทั้งหมด ไปจนถึงเทคนิควิธีการเขียนสตู๊ปข่าวให้น่าสนใจ ว่าจะต้องเริ่มยังไงเพื่อที่จะดึงดูดให้อยู่กับสตู๊ปนั้นไปจนจบ และสตู๊ปต้องกระชับ ฉับไว เพราะมีเวลาให้แค่ตัวละ 2 ถึง 3 นาทีเท่านั้น

Q: หลังจากอบรมเสร็จก็จะมีเทคนิควิธีการที่จะใช้ในการทำสตู๊ปข่าว เริ่มแรกเลยเน้นอะไรคะ

A: เริ่มแรกเรื่องของประเด็น ไม่ว่าจะเป็นประเด็นที่ บก.ให้ไปทำ หรือ ประเด็นที่เราหาเอง เราต้องหาข้อมูลเตรียมพร้อมให้รู้รายละเอียดของเรื่องนั้นๆ เพื่อที่ไปหน้างานจะได้มีข้อมูลไปคุยกับเขา รู้เรื่อง อีกอย่างการลงพื้นที่ก็ต้องไปหาประเด็นที่ต่อยอดจากข่าวที่มีอยู่แล้ว ถ้าเราไม่อ่านไม่หาไปก่อนเราอาจจะไม่รู้ว่ามันจบอยู่ที่ตรงไหน ต้องต่ออะไรบ้าง (I2,D1) อีกอย่างที่จะวางโครงสตู๊ปก่อนออกไปทำคร่าวๆ ดัน กลาง ท้าย เพื่อให้เราง่ายต่อการทำงานและประเด็นชัดเจนไม่ออกนอกกรอบ (I2,D2) ต้องกำหนดว่าแหล่งข่าวเป็นใครบ้าง จะต้องมีการสัมภาษณ์กี่คน (I3) เพื่อให้เราทำงานง่ายขึ้นและเร็วขึ้น

Q: พอถึงหน้างานแล้วที่แจ้งทำอะไรก่อนคะ

A: ก็จะเลือกคุยกับแหล่งข่าวก่อน เพราะจะได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ มากขึ้น เผลอๆ รู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้ เราจะได้มีประเด็นเพิ่ม (I4, D1) จากนั้นเราก็มารู้ว่าโครงเรื่องที่เราร่างไว้ตอนแรกมันใช้ได้ไหม ประเด็นตรงไหน มีภาพพอที่จะเล่าเรื่องได้ไหม ถ้าตรงตามที่วางไว้ก็ให้ช่างภาพไปถ่ายตามโครงเรื่องที่เราวางไว้ได้เลยตาม สแต๊ป (I4, D2) แต่ถ้าไม่ตรง ประเด็นเปลี่ยนก็ปรับแก้ให้เหมาะสม พอคุยเสร็จจากนั้นถึงจะสัมภาษณ์แหล่งข่าว การคุยก่อนดีตรงที่เขาจะไม่เกร็ง เขาจะได้รู้ว่าจะต้องพูดอะไรบ้าง (I4, D1) ถ้าเป็นชาวบ้าน 2 คนพูดประเด็นเดียวกันอาจจะเลือกปล่อยแค่คนเดียว แต่ถ้าพูดคนละประเด็นก็ปล่อยสองคนได้ ส่วนมากเสียงสัมภาษณ์จะใส่ไม่เกิน 3 คน คนละนิดคนละหน่อยประมาณสิบวินาที เพื่อไม่ให้สตู๊ปดูน่าเบื่อ (I5, D3) มีแค่เสียงสัมภาษณ์เต็มไปหมด และเทคนิคอีกอย่างคือส่วนมากจะชอบให้แหล่งข่าวมาสัมภาษณ์หน้างานในพื้นที่จริงจะได้ฟิลดีกว่า (I4, D1) เช่น นาย ก อบต. ปกติจะให้สัมภาษณ์ในที่ทำงาน แต่ถ้าเราขอร้องให้นายกมาลงพื้นที่กับเราด้วยจะได้ภาพที่สื่อความหมายกว่า และนำติดตามกว่านั่งสัมภาษณ์อยู่ในห้องสี่เหลี่ยม พอสัมภาษณ์เสร็จค่อยไปถ่ายภาพตามโครงที่เราวางไว้ หรือที่เราปรับแก้

Q: แล้วเทคนิคการเปิดหน้าจากประสบการณ์ที่ได้รับมาคืออะไรคะ

A: วิธีการเปิดหน้าตามหลักมีอยู่ 3 วิธีอย่างที่เรารู้กันแล้ว ก็คือเปิดต้นเรื่อง กลางเรื่อง และท้ายเรื่อง ต้นเรื่องคือการเปิดในพื้นที่จริงซึ่งกำลังเกิดสถานการณ์นั้นๆ (I4, D3) อยู่ เช่น ม็อบ สงคราม เรือล่ม เราก็เปิดไปว่าเราอยู่ที่ไหน กำลังทำอะไร เหตุการณ์ข้างหลังคืออะไร มันจะดูน่าสนใจมากถ้า

เรายังอยู่ในสถานการณ์จริง และช่วยดึงคนดูให้อยู่กับเราได้ เพราะเขาจะสนใจดูต่อว่าข้างหลังมันเกิดอะไรขึ้น แต่ถ้าเป็นสตูปีที่เหตุการณ์เกิดขึ้นไปแล้วและเราไปตามย้อนรอยเพื่อหาประเด็นเพิ่ม อันนี้เหตุการณ์มันจบไปแล้วไม่ได้เกิดขึ้นขณะที่เราอยู่ในพื้นที่ พี่ก็จะเลือกเปิดหน้าตรงช่วงกลางสตูปี เพื่อจะเชื่อมประเด็นหนึ่ง กับอีกประเด็นหนึ่งเข้าด้วยกัน (I4, D3) ซึ่งพี่ว่ามันง่ายกว่าการเปิดแบบต้นเรื่อง กับท้ายเรื่อง เช่น เหตุการณ์น้ำท่วมนอกจากโรงพยาบาลจะได้รับความเสียหายแล้ว ... วัดหลายๆ ที่ก็ได้รับความเสียหายเช่นกัน จะเห็นว่ามันจะเป็นการเชื่อมระหว่างโรงพยาบาล กับวัด ส่วนการเปิดหน้าท้ายเรื่อง เป็นการออกมาสรุปตัวสตูปีทั้งหมด เป็นการฝากให้ผู้ชมติดตามต่อว่าหลังจากนั้นอาจจะเกิดอะไรขึ้น ซึ่งน่าจะเป็นการเปิดหน้าที่ยากที่สุด ใช้ในกรณีที่โครงเรื่องค่อนข้างชัดเจน (I4, D3) เพราะถ้าไม่ชัดเจนก็มีความเสี่ยงที่ บก.จะปรับแก้บท ซึ่งประเด็นอาจจะเปลี่ยน สิ่งที่เรารูปเปิดหน้ามาก็อาจจะใช้ไม่ได้

Q: การผลิตบทแต่ละะ เริ่มต้นจากอะไร

A: พี่จะให้ความสำคัญกับการคุณภาพเป็นอันดับแรก (I5, D1) พอดูไปพี่ก็จะโน้ตไว้ว่าภาพนี้อยู่ tc ที่เท่าไร เช่น ภาพหมูกำลังว่ายน้ำ พี่ก็จะโน้ตไว้ เพื่อที่จะนำภาพเหล่านั้นมาบรรยายในด้วยบทได้ ทำให้เราไม่ต้องมานั่งคิดว่าจะพิมพ์อะไรดี แต่เมื่อมีภาพก็จะง่ายต่อการจินตนาการ (I5, D1) หลังจากนั้นพี่ก็จะมาพิมพ์บทตามที่วางโครงไว้ (I5, D2) แล้วเอาเสียงที่ต้องการมาใส่ (I5, D3)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก
คู่มือการผลิตสื่อบ้าง ชุดที่ 1
จัดทำโดย นางสาวกุลธิดา พงษ์แจ่ม
ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

การผลิตสื่อบ้างโทรทัศน์

สื่อบ้าง (Scoop) คือ รายงานพิเศษที่มีแง่มุมเชิงเจาะลึก นอกเหนือจากเป็นข้อเท็จจริง อาจมีการเพิ่มเติมความรู้ สถิติ ความคิดเห็นที่มากกว่าบ้าง ซึ่งความคิดเห็นนั้น ๆ อาจจะมาจากรายการที่ตกเป็นบ้าง หรือ นักวิชาการ ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ หรือผู้รับผิดชอบ

เปิดหน้า (Stand Up) คือ การที่ผู้รายงานข่าวยืนรายงานเปิดหน้าในสื่อบ้าง เพื่อเป็นการยืนยันว่าทีม บ้างอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ จริง ได้เข้าไปรับรู้ข้อเท็จจริง อยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาจยืนรายงาน ช่วงเปิดตัวเพื่อนำเข้า / ตรงท่อนกลางเพื่อเชื่อมเรื่อง / ตอนปิดท้ายเพื่อสรุป

องค์ประกอบของบ้าง

การเขียนข่าวสารที่จะส่งออกไปยังคนดู ควรมีสาระสำคัญหรือองค์ประกอบบ้างที่เรียกว่า “5W1H” ดังต่อไปนี้

1. ใคร (Who) ใครคือบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบ้าง
2. ทำอะไร (What) เกิดอะไรขึ้น การกระทำหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
3. ที่ไหน (Where) การกระทำหรือเหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นที่ไหน
4. เมื่อไหร่ (When) การกระทำหรือเหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นวัน เวลาใด
5. ทำไมและอย่างไร (Why and How) ทำไมเหตุการณ์นั้นจึงเกิด และเกิดขึ้นได้อย่างไร ข้อมูลประกอบอื่นๆ เช่นความเป็นมา

ขั้นตอนการทำสื่อบ้าง

1. การเลือกประเด็นข่าว การเลือกประเด็นข่าวจะทำให้การทำสื่อบ้างมีความชัดเจนมากขึ้น ไม่ออกนอกเรื่องที่เราวางไว้ และควรเลือกประเด็นข่าวที่มีความน่าสนใจและให้ความรู้กับคนดู โดยสามารถเลือกประเด็นข่าวตามหัวข้อ ดังนี้
 - 1.1 มีความสดใหม่ ประเด็นที่เป็นกระแส อยู่ในความสนใจของสังคมเป็นเรื่องที่อยู่ในกระแส เพิ่งเกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ ยังอยู่ในความสนใจของสังคม
 - 1.2 เรื่องที่ตนเองชอบ สนใจ สิ่งที่เราสนใจทำให้เราทำได้ดี มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
 - 1.3 ต่อยอดจากประเด็นเดิม การต่อยอดจากข่าวที่คุณดูได้ติดตามไปแล้ว และต่อยอดเป็นประเด็นใหม่ ในมุมมองใหม่ หรือขยายประเด็นเดิมให้ลึกขึ้น จะช่วยให้สื่อบ้างมีความน่าสนใจ
 - 1.4 ประเด็นใหม่ๆ ไม่ซ้ำ ยังไม่มีใครทำ ทำให้เกิดความน่าสนใจ เนื่องจากคนยังไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อน เป็นสิ่งแปลกใหม่ เช่น เรื่องของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ซึ่งมีผลกับชีวิตประจำวันของคนดู
 - 1.5 มีผลกระทบกับความเป็นอยู่ของคนในสังคม คนดูคิดว่าเรื่องนี้จะมีผลกระทบกับตนเอง เกี่ยวข้องกับตนเอง
 - 1.6 ความมีชื่อเสียง ผู้คนส่วนมากรู้จักและให้ความสนใจ เป็นประเด็นเกี่ยวกับบุคคลมีชื่อเสียงทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เช่น นายกรัฐมนตรี นักกีฬาทีมชาติ ดารา หรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การเมือง ศาสนา วัตถุสิ่งของล้ำค่า เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป
 - 1.7 ความมีเงื่อนงำ เป็นเหตุการณ์เกิดขึ้นไปแล้วแต่ยังไม่จบ เบื้องหลังซับซ้อน ความจริงที่ยังไม่ถูกเปิดเผยอย่างชัดเจน เช่น คดีฆาตกรรม ซึ่งคนให้ความสนใจ
2. เตรียมตัวก่อนลงพื้นที่จริง การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่จริงเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านข้อมูล และแหล่งข่าวเพื่อให้เกิดความราบรื่นในการทำสื่อบ้าง
 - 2.1 หาข้อมูลเบื้องต้น การหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข่าวไปก่อน จะทำให้ทราบที่มาที่ไป หรือภูมิหลังของเรื่องนั้น ๆ เมื่อไปถึงหน้างานจริงจะได้มีข้อมูลเพื่อนำไปถาม ไปคุยกับแหล่งข่าว
 - 2.2 วางโครงเรื่องคร่าวๆ การวางโครงเรื่องไว้ก่อนว่าอยากให้เป็นแบบไหน ทำให้ง่ายต่อการทำงาน ไปถึงหน้างานก็ทำตามโครงที่ร่างไว้ ทำตามประเด็นที่อยู่ในกรอบได้ชัดเจน เรียงตามเนื้อหาอันไหนมาก่อนมาหลัง ทำให้งานเสร็จเร็วขึ้น ไม่เสียเวลา อีกทั้งได้ข้อมูลครบถ้วน ไม่ต้องเสียเวลาออกมาถ้อยอีกรอบ

3. การเลือกแหล่งข่าว การเลือกแหล่งข่าวมีความสำคัญต่อความน่าเชื่อถือของสื่ूप ดั้งนั้นต้องมั่นใจแหล่งข่าว น่าเชื่อถือ สามารถให้ข้อมูล และสื่อสารได้อย่างชัดเจน

3.1 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม การเลือกแหล่งข่าวที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ ทำให้สื่ूपดูมีน้ำหนักขึ้น คนดูเชื่อว่าจริง เช่น นักวิชาการที่ศึกษาเรื่องนั้นโดยตรง เป็นบุคคลมีชื่อเสียงได้รับการยอมรับจากสังคม หรือ แวดวงวิชาการ มีข้อมูลเชิงลึกที่เราอาจจะยังไม่ทราบมาก่อน หรือมีข้อมูลเชิงวิชาการที่ต้องให้นักวิชาการเป็นผู้ยืนยันด้วยตนเอง

3.2 คนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง รับผิดชอบเรื่องนั้นโดยตรง ผู้ที่เป็นเจ้าของเรื่อง เป็นผู้ลงมือทำ หรือผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์จริง เช่น ชาวบ้าน หรือผู้เสียหาย ซึ่งจะให้ข้อมูลได้ดีที่สุด มีความน่าเชื่อถือ

4. ลงพื้นที่

4.1 พุดคุยกับแหล่งข่าว สัมภาษณ์แหล่งข่าว เมื่อถึงหน้างาน การพุดคุยกับแหล่งข่าวก่อนจะทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นรายละเอียดต่าง ๆ ที่ผู้ทำสื่ूपยังไม่ทราบมาก่อน ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนประเด็นได้แม่นยำขึ้น เมื่อพุดคุยเสร็จแล้วจึงทำการสัมภาษณ์ หากมีเสียงแหล่งข่าวอยู่ในสื่ूप จะทำให้สื่ूपมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เพราะมีเสียงแหล่งข่าวมายืนยันว่าเกิดขึ้นจริง นอกจากนี้เสียงสัมภาษณ์ ควรมีทั้งแหล่งข่าวทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย เพื่อให้ครบทุกมิติ ให้ดูเป็นกลางไม่เอนเอียง

4.2 เก็บภาพ เดินลงพื้นที่ เมื่อเดินลงพื้นที่ ผู้ทำสื่ूपต้องนึกถึง Production ไปด้วยว่าจะเล่าเรื่องอย่างไร และบอกช่างภาพให้เน้นภาพตรงส่วนนั้น ๆ เพื่อจะนำภาพเหล่านั้นไปบรรยายเนื้อหาในสื่ूप

4.3 เปิดหน้า การเปิดหน้าทำให้สื่ूपดูมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นเพราะผู้สื่อข่าวลงไปคลุกคลีกับเหตุการณ์เอง ในสถานที่จริง แล้วถ่ายทอดสู่มวลชน ทำให้คนดูเกิดอารมณ์ร่วมรู้สึกใกล้ชิดกับข่าว โดยสามารถเปิดหน้าได้ทั้งต้น กลางและท้ายสื่ूप โดยเลือกเอาประเด็นสำคัญ หรือจุดไคลแมกซ์ของเรื่องมาเปิดหน้า หรืออาจเปิดหน้ากับสิ่งของหรือวัตถุในสถานที่นั้น ๆ เป็นวัตถุที่อยู่ในเหตุการณ์ เพื่อให้การเปิดหน้าสื่อความหมาย และควรใช้น้ำเสียงให้เหมาะกับโทนข่าว เพื่อดึงอารมณ์ให้เข้ากับข่าวนั้น ๆ

4.4 Re-Check ภาพ เสียง การ Re-check ตามโครงเรื่องที่วางมาแต่ต้น ทำให้เรามั่นใจได้ว่าการทำงานครบถ้วน สมบูรณ์ มีภาพ เสียงสัมภาษณ์ และเปิดหน้าครบ

5. พิมพ์บท

- 5.1 ดูภาพ เลือกภาพมาบรรยาย ภาพสำคัญที่สุดในการเล่าเรื่อง การดูภาพก่อนจะทำให้เราเห็นภาพทั้งหมด และเลือกภาพที่สวยงามที่สุด หรือสื่อความหมายที่สุด นำมาเป็นตัวเปิดสื่อบท ทำให้สื่อบทน่าสนใจ คนดูอยากติดตามต่อ
- 5.2 เขียนบท ต้องมีครบองค์ประกอบ 5W 1H คือ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไมและอย่างไร (Why) โดยเขียนเนื้อหาให้สอดคล้องกับภาพ และเสียงที่เลือกไว้ เพราะหากเขียนบทก่อนแล้วมาเลือกภาพ-เสียง ภาพ-เสียงอาจจะไม่ตรงกับบท ทำให้เสียเวลาต้องนั่งเขียนใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ง
คู่มือการผลิตสก็๊ปข่าว ชุดที่ 2
จัดทำโดย นางสาวกุลธิดา พงษ์แจ่ม
ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

การผลิตสก็๊ปข่าวโทรทัศน์

สก็๊ป (Scoop) คือ รายงานพิเศษที่มีแง่มุมเชิงเจาะลึก นอกเหนือจากเป็นข้อเท็จจริง อาจมีการเพิ่มเติมความรู้ สถิติ ความคิดเห็นที่มากกว่าข่าว ซึ่งความคิดเห็นนั้น ๆ อาจจะมาจากบุคคลที่ตกเป็นข่าว หรือนักวิชาการ ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ หรือผู้รับผิดชอบ

เปิดหน้า (Stand Up) คือ การที่ผู้รายงานข่าวยืนรายงานเปิดหน้าในสก็๊ปข่าว เพื่อเป็นการยืนยันว่าทีมข่าวอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ จริง ได้เข้าไปรับรู้ข้อเท็จจริง อยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาจยืนรายงานช่วงเปิดตัวเพื่อนำเข้า / ตรงท่อนกลางเพื่อเชื่อมเรื่อง / ตอนปิดท้ายเพื่อสรุป

องค์ประกอบของข่าว

การเขียนข่าวสารที่จะสื่อออกไปยังคนดู ควรมีสาระสำคัญหรือองค์ประกอบข่าวที่เรียกว่า “5W1H” ดังต่อไปนี้

1. ใคร (Who) ใครคือบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับข่าว
 2. ทำอะไร (What) เกิดอะไรขึ้น การกระทำหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
 3. ที่ไหน (Where) การกระทำหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นที่ไหน
 4. เมื่อไหร่ (When) การกระทำหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นวัน เวลาใด
 5. ทำไมและอย่างไร (Why and How) ทำไมเหตุการณ์นั้นจึงเกิด และเกิดขึ้นได้อย่างไร
- ข้อมูลประกอบอื่น ๆ เช่นความเป็นมา

ขั้นตอนการทำสื่อบ้าง

1. การเลือกประเด็นข่าว การเลือกประเด็นข่าวจะทำให้การทำสื่อบ้างมีความชัดเจนมากขึ้น ไม่ออกนอกเรื่องที่เราวางไว้ และควรเลือกประเด็นข่าวที่มีความน่าสนใจและให้ความรู้กับคนดู โดยสามารถเลือกประเด็นข่าวตามหัวข้อ ดังนี้
 - 1.1 มีความสดใหม่ ประเด็นที่เป็นกระแส อยู่ในความสนใจของสังคม เป็นเรื่องที่อยู่ในกระแส เพิ่งเกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ ยังอยู่ในความสนใจของสังคม
 - 1.2 เรื่องที่ตนเองชอบ สนใจ สิ่งที่เราสนใจทำให้เราทำได้ดี มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
 - 1.3 ต่อยอดจากประเด็นเดิม การต่อยอดจากข่าวที่คนดูได้ติดตามไปแล้ว และต่อยอดเป็นประเด็นใหม่ ในมุมมองใหม่ หรือขยายประเด็นเดิมให้ลึกขึ้น จะช่วยให้สื่อบ้างมีความน่าสนใจ
 - 1.4 ประเด็นใหม่ๆ ไม่ซ้ำ ยังไม่มีใครทำ ทำให้เกิดความน่าสนใจ เนื่องจากคนยังไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อน เป็นสิ่งแปลกใหม่ เช่น เรื่องของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ซึ่งมีผลกับชีวิตประจำวันของคนดู
 - 1.5 มีผลกระทบกับความเป็นอยู่ของคนในสังคม คนดูคิดว่าเรื่องนี้มีผลกระทบกับตนเอง เกี่ยวข้องกับตนเอง
 - 1.6 ความมีชื่อเสียง ผู้คนส่วนมากรู้จักและให้ความสนใจ เป็นประเด็นเกี่ยวกับบุคคลมีชื่อเสียงทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เช่น นายกรัฐมนตรี นักกีฬาทีมชาติ ดารา หรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การเมือง ศาสนา วัตถุสิ่งของล้ำค่า เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป
 - 1.7 ความมีเงื่อนงำ เหตุการณ์เกิดขึ้นไปแล้วแต่ยังไม่จบ เบื้องหลังซับซ้อน ความจริงที่ยังไม่ถูกเปิดเผยอย่างชัดเจน เช่นคดีฆาตกรรม ซึ่งคนให้ความสนใจ
2. เตรียมตัวก่อนลงพื้นที่จริง การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่จริงเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านข้อมูล และแหล่งข่าวเพื่อให้เกิดความราบรื่นในการทำสื่อบ้าง
 - 2.1 หาข้อมูลเบื้องต้น การหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข่าวไปก่อน จะทำให้ทราบที่มาที่ไป หรือภูมิหลังของเรื่องนั้น ๆ เมื่อไปถึงหน้างานจริงจะได้มีข้อมูลเพื่อนำไปถาม ไปคุยกับแหล่งข่าว นอกจากนี้ยังทำให้ทราบว่าข้อมูลเดิมคืบหน้าไปถึงไหน จะได้กำหนดประเด็นที่จะต่อยอดจากประเด็นเดิมถูก
 - 2.2 วางโครงเรื่องคร่าวๆ การวางโครงเรื่องไว้ก่อนว่าอยากให้บทเป็นแบบไหน ทำให้ง่ายต่อการทำงาน ไปถึงหน้างานก็ทำตามโครงที่ร่างไว้ ทำตามประเด็นที่อยู่ในกรอบได้

ชัดเจน เรียงตามเนื้อหาอันไหนมาก่อนมาหลัง ทำให้งานเสร็จเร็วขึ้น ไม่เสียเวลา อีก
ทั้งได้ข้อมูลครบถ้วน ไม่ต้องเสียเวลาออกมาถ่ายอีกรอบ

3. การเลือกแหล่งข่าว การเลือกแหล่งข่าวมีความสำคัญต่อความน่าเชื่อถือของสื่ूप ดังนั้นต้อง
มั่นใจแหล่งข่าวน่าเชื่อถือ สามารถให้ข้อมูล และสื่อสารได้อย่างชัดเจน

- 3.1 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม การเลือกแหล่งข่าวที่มี
ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ ทำให้สื่ूपดูมีน้ำหนักขึ้น คนดูเชื่อว่าจริง เช่น
นักวิชาการที่ศึกษาเรื่องนั้นโดยตรง เป็นบุคคลมีชื่อเสียงได้รับการยอมรับจากสังคม หรือ
แวดวงวิชาการ มีข้อมูลเชิงลึกที่เราอาจจะยังไม่ทราบมาก่อน หรือมีข้อมูลเชิงวิชาการที่
ต้องให้นักวิชาการเป็นผู้ยืนยันด้วยตนเอง

- 3.2 คนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง รับผิดชอบเรื่องนั้นโดยตรง ผู้ที่เป็นเจ้าของเรื่อง
เป็นผู้ลงมือทำ หรือผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์จริง เช่น ชาวบ้าน หือผู้เสียหาย ซึ่งจะให้ข้อมูลได้
ดีที่สุดมีความน่าเชื่อถือ

4. ลงพื้นที่

- 4.1 พูดคุยกับแหล่งข่าว สัมภาษณ์แหล่งข่าว เมื่อถึงหน้างาน การพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนจะ
ทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นรายละเอียดต่าง ๆ ที่ผู้ทำสื่ूपยังไม่ทราบมาก่อน
ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนประเด็นได้แม่นยำขึ้น เมื่อพูดคุยเสร็จแล้วจึงทำการสัมภาษณ์
หากมีเสียงแหล่งข่าวอยู่ในสื่ूप จะทำให้สื่ूपมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เพราะมีเสียง
แหล่งข่าวมายืนยันว่าเกิดขึ้นจริง และการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนจะช่วยลดความเกร็ง
ของแหล่งข่าว เมื่อแหล่งข่าวรู้ประเด็นจะทำให้สัมภาษณ์ได้ง่ายขึ้น ทำงานได้เร็วขึ้น
นอกจากนี้เสียงสัมภาษณ์ ควรมีทั้งแหล่งข่าวทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย เพื่อให้ครบ
ทุกมิติ ให้อูเป็นกลางไม่เอนเอียง กรณีที่เหตุเกิดขึ้นขณะไปถึงหน้างานต้องรีบสัมภาษณ์
ก่อน เพราะแหล่งข่าวอาจมีเวลาให้ไม่มาก อาจทำให้พลาดเสียงสัมภาษณ์ เทคนิคการ
สัมภาษณ์คือ ขอแหล่งข่าวให้สัมภาษณ์ในสถานที่เกิดเหตุจริง ภาพจะได้ไม่โดด และ
สร้างความรู้สึกร่วมกับคนดู จะทำให้สื่ूपน่าติดตามมากขึ้น

- 4.2 เก็บภาพ เดินลงพื้นที่ เมื่อเดินลงพื้นที่ ผู้ทำสื่ूपต้องนึกถึง Production ไปด้วยว่าจะเล่า
เรื่องอย่างไร และบอกช่างภาพให้เน้นภาพตรงส่วนนั้น ๆ โดยไล่เก็บภาพตามโครงเรื่อง
ที่วางไว้ เพื่อให้ภาพสอดคล้องกับบท เพื่อจะนำภาพเหล่านั้นไปบรรยายเนื้อหาในสื่ूप
และเก็บภาพตามเสียงสัมภาษณ์ที่ได้จากแหล่งข่าว เพราะแหล่งข่าวพูดถึงอะไรจะต้องมี
ภาพนั้นด้วย เพื่อให้สื่อความหมายกัน

4.3 เปิดหน้า การเปิดหน้าทำให้สื่อบุคคลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นเพราะผู้สื่อข่าวลงไปคลุกคลีกับเหตุการณ์เอง ในสถานที่จริง แล้วถ่ายทอดสู่มวลชน ทำให้คนดูเกิดอารมณ์ร่วมรู้สึกใกล้ชิดกับข่าว โดยสามารถเปิดหน้าได้ทั้งต้น กลาง และท้ายสื่อบุคคล โดยเลือกเอาประเด็นสำคัญ หรือจุดไคลแมกซ์ของเรื่องมาเปิดหน้า หรืออาจเปิดหน้ากับสิ่งของหรือวัตถุในสถานที่นั้น ๆ เป็นวัตถุที่อยู่ในเหตุการณ์ เพื่อให้การเปิดหน้าสื่อความหมาย เน้นเปิดหน้าด้วยคำพูดที่เป็นกลางมากที่สุด เพื่อป้องกันการถูกฟ้อง หากเป็นเหตุการณ์ที่ผ่านไปแล้ว ให้จำลองสถานการณ์เพื่อเปิดหน้า ให้คล้ายคลึงกับเหตุการณ์จริงมากที่สุดเพื่อไม่ให้ภาพโดด ส่วนน้ำเสียงที่ใช้เปิดหน้าควรให้เหมาะกับโทนข่าว เพื่อดึงอารมณ์ให้เข้ากับข่าวนั้นๆ

การเปิดหน้ามี 3 รูปแบบ จะเปิดหน้าช่วงไหนก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละสื่อบุคคล

- เปิดตอนต้นเรื่อง เปิดในพื้นที่ซึ่งกำลังเกิดเหตุการณ์นั้นอยู่ บอกไปว่าอยู่ที่ไหน กำลังเกิดเหตุการณ์อะไร เป็นการชักจูงคนดูให้อยากดูต่อว่าเกิดอะไรขึ้น
- เปิดเชื่อมกลางเรื่อง ง่ายที่สุด เพราะเอาเหตุการณ์ หรือประเด็น 2 อันมาเชื่อมกัน ไม่ต้องคิดคำพูดมาก มักใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปแล้ว
- เปิดตอนท้ายเรื่อง ยากที่สุดเพราะเป็นการสรุปเรื่องทั้งหมด ฝากให้ผู้ชมคิดต่อ ใช้กับโครงเรื่องที่ประเด็นชัดเจน เพราะหาก บก.มีการแก้ไขประเด็น เปิดหน้าก็จะใช้ไม่ได้เพราะสรุปคนละเรื่อง

4.5 Re-Check ภาพ เสียง การ Re-check ตามโครงเรื่องที่วางมาแต่ต้น ทำให้เรามั่นใจได้ว่าการทำงานครบถ้วน สมบูรณ์ มีภาพ เสียงสัมผัส และเปิดหน้าครบ

5. พิมพ์บท

5.1 ดูภาพ เลือกภาพมาบรรยาย ภาพสำคัญที่สุดในการเล่าเรื่อง การดูภาพก่อนจะทำให้เราเห็นภาพทั้งหมด ถ้ารู้ว่าภาพอะไรบ้าง จะทำให้เราเขียนสื่อบุคคลได้ง่ายขึ้น บรรยายไปตามภาพได้เลย และยังทำให้เนื้อหาตรงกับภาพ และเลือกภาพที่สวยงามที่สุด หรือสื่อความหมายที่สุด นำมาเป็นตัวเปิดสื่อบุคคล ทำให้สื่อบุคคลน่าสนใจ คนดูอยากติดตามต่อ นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มเติมเทคนิคการปล่อยเสียงและภาพบรรยากาศการทำงานในพื้นที่ (แอมป์ เบียนส์) ทำให้คนดูเข้าถึงสื่อบุคคล และมีอารมณ์ร่วมในสื่อบุคคลนั้น

5.2 เขียนบท ต้องมีครบองค์ประกอบ 5W 1H คือ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไมและอย่างไร (Why) โดยเขียนเนื้อหาให้สอดคล้องกับภาพ และเสียงที่เลือกไว้ เพื่อให้ภาพเป็นตัวเล่าเรื่อง ทำให้คนดูเข้าใจเนื้อหาสื่อบุคคลได้ง่าย

ขึ้น หากเขียนบทก่อนแล้วมาเลือกภาพ-เสียง ภาพ-เสียงอาจจะไม่ตรงกับบท ทำให้เสียเวลาต้องนั่งเขียนใหม่ นอกจากนี้ยังมีเทคนิคเพื่อให้การทำงานรวดเร็วขึ้น คือเขียนบทไปก่อนและเว้นเสียงสัมภาษณ์ของแต่ละคนเอาไว้ เพราะตอนที่สัมภาษณ์เราจะจำได้ว่าแหล่งข่าวคนไหนพูดประเด็นไหน แล้วค่อยไปเลือกเสียงท่อนนั้นมาเติมทีหลัง

5.3 เลือกเสียงสัมภาษณ์ การใส่เสียงสัมภาษณ์ของแหล่งข่าวลงไปในบทมีความสำคัญเพราะจะช่วยให้อudiobookมีน้ำหนักขึ้น เพราะเป็นเสียงแหล่งข่าวมายืนยันเอง และป้องกันการถูกฟ้อง โดยการเลือกเสียงสัมภาษณ์ของแหล่งข่าวเพื่อเขียนในบท ควรไม่เกิน 3 คน คนละไม่เกิน 15 วินาที แต่ละคนพูดคนละประเด็น เพื่อไม่ให้เนื้อหาดูน่าเบื่อ จำเจ

5.4 ทำกราฟิกใส่ตัวเลขสถิติ การใส่กราฟิก หรือกราฟิกตัวเลขเชิงสถิติ จะใช้ในกรณีไม่มีภาพอินเลจของจริง หรือภาพไม่เพียงพอ โดยให้แผนกรายการถ่ายภาพกราฟิกจำลองเหตุการณ์ขึ้นมาทดแทนการใช้ภาพจริง นอกจากนี้การใส่กราฟิกหรือตัวเลขที่กราฟิกยังเป็นการเน้นความสำคัญของข้อมูลเชิงสถิติ เพื่ออธิบายให้คนดูเข้าใจชัดเจน คนดูบางคนฟังไม่ทัน จึงต้องใช้กราฟิกสถิติเข้ามาช่วยในการจดจำ

6. ลงเสียง

6.1 อักษรควบกล้ำ การอ่านออกเสียงต้องมีความชัดเจนตามหลักภาษาไทย อักษรควบกล้ำคำเฉพาะ ต้องอ่านให้ชัดเจน ถูกต้อง

6.2 ลงเสียงตามโทนของสื่อบ้าง

- สื่อบริการสาธารณะ สืบสวนสอบสวน ลงเสียงทุ้ม เข้มหนักแน่น เน้นเสียงหนักเป็นบางคำ จังหวะการอ่านไม่ช้าเกินไป กระชับ จับใจ เพื่อเรียกอารมณ์คนดูให้ตื่นตัวคล้อยตาม

- สื่อบริการสตรีท ให้ความรู้ ลงเสียงไม่ทุ้มต่ำจนเกินไป เน้นอารมณ์สบายๆ มีเน้นคำเป็นบางช่วงเพื่อเรียกอารมณ์คนดู

- สื่อบริการชีวิต ดราม่า ลงเสียงระดับกลาง จังหวะความเร็วไม่ไวนัก เน้นเสียงที่บีบคั้นอารมณ์คนดู ให้รับรู้ถึงความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมานของคนต้นเรื่อง

6.3 ลงเสียงให้เป็นโทนเดียวกับน้ำเสียงตอนเปิดหน้า การลงเสียงให้เป็นโทนเดียวกับตอนเปิดหน้าเพื่อไม่ให้เสียงในสื่อบริการตอนเปิดหน้าโดดจากตอนลงเสียงมากเกินไป เพราะจะทำให้ฟังแล้วไม่รื่นหู ถ้าเป็นไปได้ให้ลงเสียงในพื้นที่มาเลย

ภาคผนวก จ
คู่มือการผลิตสื่อบroadcast ชุดที่ 3
จัดทำโดย นางสาวกุลธิดา พงษ์แจ่ม
ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

การผลิตสื่อบroadcast

สื่อบroadcast (Scoop) คือ รายงานพิเศษที่มีแง่มุมเชิงเจาะลึก นอกเหนือจากเป็นข้อเท็จจริง อาจมีการเพิ่มเติมความรู้ สถิติ ความคิดเห็นที่มากกว่าข่าว ซึ่งความคิดเห็นนั้น ๆ อาจจะมาจากการที่ตกเป็นข่าว หรือนักวิชาการ ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ หรือผู้รับผิดชอบ

เปิดหน้า (Stand Up) คือ การที่ผู้รายงานข่าวยืนรายงานเปิดหน้าในสื่อบroadcast เพื่อเป็นการยืนยันว่าทีมข่าวอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ จริง ได้เข้าไปรับรู้ข้อเท็จจริง อยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาจยืนรายงานช่วงเปิดตัวเพื่อนำเข้า / ตรงท่อนกลางเพื่อเชื่อมเรื่อง / ตอนปิดท้ายเพื่อสรุป

องค์ประกอบของข่าว

การเขียนข่าวสารที่จะสื่อออกไปยังคนดู ควรมีสาระสำคัญหรือองค์ประกอบข่าวที่เรียกว่า “5W1H” ดังต่อไปนี้

1. ใคร (Who) ใครคือบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับข่าว
 2. ทำอะไร (What) เกิดอะไรขึ้น การกระทำหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
 3. ที่ไหน (Where) การกระทำหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นที่ไหน
 4. เมื่อไหร่ (When) การกระทำหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นวัน เวลาใด
 5. ทำไมและอย่างไร (Why and How) ทำไมเหตุการณ์นั้นจึงเกิด และเกิดขึ้นได้อย่างไร
- ข้อมูลประกอบอื่น ๆ เช่นความเป็นมา

ขั้นตอนการทำสื่อบroadcast

1. การมีความรู้พื้นฐานเรื่องข่าว การมีพื้นฐานความรู้เรื่องข่าว และมีพื้นฐานการเขียนข่าว เป็นหัวใจสำคัญของอาชีพนักข่าว ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1.1 มีความรู้พื้นฐานเรื่องข่าวทั่วไป มีความรู้รอบตัว นักข่าวที่ดีควรศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ รอบตัวอยู่เสมอ เพราะหากมีความรู้รอบตัวมากจะทำให้มุมมองการคิดนำเสนอประเด็น มีความหลากหลาย
- 1.2 สามารถเขียนข่าวเบื้องต้นได้ตามหลัก 5W 1H การเขียนข่าวเป็นพื้นฐานนำไปสู่การเขียนสตูว์ที่ดี นักข่าวทุกคนจะต้องเขียนข่าวเป็นและจับประเด็นให้ได้ตามหลัก 5W1H หากจับประเด็นได้ครบตามนี้ จะทำให้เนื้อหามีความครบถ้วน ที่เหลือก็ไปแต่งเติมในรายละเอียด
2. การเลือกประเด็นข่าว การเลือกประเด็นข่าวจะทำให้การทำสตูว์ข่าวมีความชัดเจนมากขึ้น ไม่ออกนอกเรื่องที่วางไว้ และควรเลือกประเด็นข่าวที่มีความน่าสนใจและให้ความรู้กับคนดู โดยสามารถเลือกประเด็นข่าวตามหัวข้อ ดังนี้
 - 2.1 มีความสดใหม่ ประเด็นที่เป็นกระแส อยู่ในความสนใจของสังคมเป็นเรื่องที่อยู่ในกระแส เพิ่งเกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ ยังอยู่ในความสนใจของสังคม
 - 2.2 เรื่องที่ตนเองชอบ สนใจ สิ่งที่เราสนใจทำให้เราทำได้ดี มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
 - 2.3 ต่อยอดจากประเด็นเดิม การต่อยอดจากข่าวที่คนดูได้ติดตามไปแล้ว และต่อยอดเป็นประเด็นใหม่ ในมุมมองใหม่ หรือขยายประเด็นเดิมให้ลึกขึ้น จะช่วยให้สตูว์มีความน่าสนใจ
 - 2.4 ประเด็นใหม่ๆ ไม่ซ้ำ ยังไม่มีใครทำ ทำให้เกิดความน่าสนใจ เนื่องจากคนยังไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อน เป็นสิ่งแปลกใหม่ เช่นเรื่องของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ซึ่งมีผลกับชีวิตประจำวันของคนดู
 - 2.5 มีผลกระทบกับความเป็นอยู่ของคนในสังคม คนดูคิดว่าเรื่องนี้มีผลกระทบกับตนเอง เกี่ยวข้องกับตนเอง
 - 2.6 ความมีชื่อเสียง ผู้คนส่วนมากรู้จักและให้ความสนใจ เป็นประเด็นเกี่ยวกับบุคคลมีชื่อเสียงทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เช่น นายกรัฐมนตรี นักกีฬาทีมชาติ ดารา หรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การเมือง ศาสนา วัตถุสิ่งของล้ำค่า เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป
 - 2.7 ความมีเงื่อนงำ เหตุการณ์เกิดขึ้นไปแล้วแต่ยังไม่จบ เบื้องหลังซับซ้อน ความจริงที่ยังไม่ถูกเปิดเผยอย่างชัดเจน เช่นคดีฆาตกรรม ซึ่งคนให้ความสนใจ
3. เตรียมตัวก่อนลงพื้นที่จริง การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่จริงเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านข้อมูล และแหล่งข่าวเพื่อให้เกิดความราบรื่นในการทำสตูว์

- 3.1 หาข้อมูลเบื้องต้น การหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข่าวไปก่อน จะทำให้ทราบที่มาที่ไป หรือ ภูมิหลังของเรื่องนั้น ๆ เมื่อไปถึงหน้างานจริงจะได้มีข้อมูลเพื่อนำไปถาม ไปคุยกับ แหล่งข่าว นอกจากนี้ยังทำให้ทราบว่าข้อมูลเดิมสืบหน้าไปถึงไหน จะได้กำหนดประเด็น ที่จะต่อขอจากประเด็นเดิมถูก
- 3.2 วางโครงเรื่องคร่าวๆ การวางโครงเรื่องไว้ก่อนว่าอยากให้บทเป็นแบบไหน ทำให้ง่ายต่อ การทำงาน ไปถึงหน้างานก็ทำตามโครงที่ร่างไว้ ทำตามประเด็นที่อยู่ในกรอบได้ชัดเจน เรียงตามเนื้อหาอันไหนมาก่อนมาหลัง ทำให้งานเสร็จเร็วขึ้น ไม่เสียเวลา อีกทั้งได้ ข้อมูลครบถ้วน ไม่ต้องเสียเวลาออกมาถ่ายอีกรอบ
4. การเลือกแหล่งข่าว การเลือกแหล่งข่าวมีความสำคัญต่อความน่าเชื่อถือของสื่ूप ดังนั้นต้อง มั่นใจแหล่งข่าวน่าเชื่อถือ สามารถให้ข้อมูลและสื่อสารได้อย่างชัดเจน
- 4.1 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม การเลือกแหล่งข่าวที่มี ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ ทำให้สื่ूपดูมีน้ำหนักขึ้น คนดูเชื่อว่าจริง เช่น นักวิชาการที่ศึกษาเรื่องนั้นโดยตรง เป็นบุคคลมีชื่อเสียงได้รับการยอมรับจากสังคม หรือ แวดวงวิชาการ มีข้อมูลเชิงลึกที่เราอาจจะยังไม่ทราบมาก่อน หรือมีข้อมูลเชิงวิชาการที่ ต้องให้นักวิชาการเป็นผู้ยืนยันด้วยตนเอง
- 4.2 คนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง รับผิดชอบเรื่องนั้นโดยตรงผู้ที่เป็นเจ้าของเรื่อง เป็นผู้ลงมือทำ หรือผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์จริง เช่น ชาวบ้าน หรือผู้เสียหาย ซึ่งจะให้ข้อมูล ได้ดีที่สุด มีความน่าเชื่อถือ
5. ลงพื้นที่
- 5.1 พูดคุยกับแหล่งข่าว สัมภาษณ์แหล่งข่าว เมื่อถึงหน้างาน การพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนจะ ทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นรายละเอียดต่าง ๆ ที่ผู้ทำสื่ूपยังไม่ทราบมาก่อน ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนประเด็นได้แม่นยำขึ้น เมื่อพูดคุยเสร็จแล้วจึงทำการสัมภาษณ์ หากมีเสียงแหล่งข่าวอยู่ในสื่ूप จะทำให้สื่ूपมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เพราะมีเสียง แหล่งข่าวมายืนยันว่าเกิดขึ้นจริง และการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนจะช่วยลดความเกร็ง ของแหล่งข่าว เมื่อแหล่งข่าวรู้ประเด็นจะทำให้สัมภาษณ์ได้ง่ายขึ้น ทำงานได้เร็วขึ้น นอกจากนี้เสียงสัมภาษณ์ ควรมีทั้งแหล่งข่าวทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย เพื่อให้ครบ ทุกมิติ ให้อูเป็นกลางไม่เอนเอียง กรณีที่เหตุเกิดขึ้นขณะไปถึงหน้างานต้องรีบสัมภาษณ์ ก่อน เพราะแหล่งข่าวอาจมีเวลาให้ไม่มาก อาจทำให้พลาดเสียงสัมภาษณ์
- เทคนิคการสัมภาษณ์คือ เมื่อได้รับคำตอบจากแหล่งข่าวแล้วต้องสงสัยต่อ ต้อง ชักไซร์ให้เข้าถึงคำตอบลึกๆ เพื่อนำ Hint เหล่านั้นมาต่อขอ และถามจาก Hint ต่อไป

เรื่อย ๆ จะทำให้ได้ประเด็นที่คมมากขึ้น นอกจากนี้หากสามารถขอแหล่งข่าวไปให้สัมภาษณ์ในสถานที่เกิดเหตุจริงได้จะดีมาก เนื่องจากภาพจะได้ไม่บิด และสร้างความรู้สึกร่วมกับคนดู จะทำให้สื่อบันทึกตามมากขึ้น

5.2 เก็บภาพ เดินลงพื้นที่ เมื่อเดินลงพื้นที่ ผู้ทำสื่อบันทึกถึง Production ไปด้วยว่าจะเล่าเรื่องอย่างไร และบอกช่างภาพให้เน้นภาพตรงส่วนนั้น ๆ โดยได้เก็บภาพตามโครงเรื่องที่วางไว้ เพื่อให้ภาพสอดคล้องกับบท เพื่อจะนำภาพเหล่านั้นไปบรรยายเนื้อหาในสื่อบันทึก และเก็บภาพตามเสียงสัมภาษณ์ที่ได้จากแหล่งข่าว เพราะแหล่งข่าวพูดถึงอะไรจะต้องมีภาพนั้นด้วย เพื่อให้สื่อความหมายกัน

5.3 เปิดหน้า การเปิดหน้าทำให้สื่อบันทึกมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นเพราะผู้สื่อข่าวลงไปคลุกคลีกับเหตุการณ์เอง ในสถานที่จริง แล้วถ่ายทอดสู่มวลชน ทำให้คนดูเกิดอารมณ์ร่วมรู้สึกใกล้ชิดกับข่าว โดยสามารถเปิดหน้าได้ทั้งต้น กลาง และท้ายสื่อบันทึก โดยเลือกเอาประเด็นสำคัญ หรือจุดไคลแมกซ์ของเรื่องมาเปิดหน้า หรืออาจเปิดหน้ากับสิ่งของหรือวัตถุในสถานที่นั้น ๆ เป็นวัตถุที่อยู่ในเหตุการณ์ เพื่อให้การเปิดหน้าสื่อความหมาย เน้นเปิดหน้าด้วยคำพูดที่เป็นกลางมากที่สุด เพื่อป้องกันการถูกฟ้อง หากเป็นเหตุการณ์ที่ผ่านไปแล้วให้จำลองสถานการณ์เพื่อเปิดหน้า ให้คล้ายคลึงกับเหตุการณ์จริงมากที่สุดเพื่อไม่ให้ภาพบิด ส่วนน้ำเสียงที่ใช้เปิดหน้าควรให้เหมาะกับโทนข่าว เพื่อดึงอารมณ์ให้เข้ากับข่าวนั้นๆ

การเปิดหน้ามี 3 รูปแบบ จะเปิดหน้าช่วงไหนก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละสื่อบันทึก

- เปิดตอนต้นเรื่อง เปิดในพื้นที่ซึ่งกำลังเกิดเหตุการณ์นั้นอยู่ บอกไปว่าอยู่ที่ไหน กำลังเกิดเหตุการณ์อะไร เป็นการชักจูงคนดูให้อยากดูต่อว่าเกิดอะไรขึ้น
- เปิดเชื่อมกลางเรื่อง ง่ายที่สุด เพราะเอาเหตุการณ์ หรือประเด็น 2 อันมาเชื่อมกัน ไม่ต้องคิดคำพูดมาก มักใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปแล้ว
- เปิดตอนท้ายเรื่อง ยากที่สุดเพราะเป็นการสรุปเรื่องทั้งหมด ฝากให้ผู้ชมคิดต่อ ใช้กับโครงเรื่องที่ประเด็นชัดเจน เพราะหาก บก.มีการแก้ไขประเด็น เปิดหน้าก็จะใช้ไม่ได้เพราะสรุปคนละเรื่อง

5.4 Re-Check ภาพ เสียง การ Re-check ตามโครงเรื่องที่วางมาแต่ต้น ทำให้เรามั่นใจได้ว่าการทำงานครบถ้วน สมบูรณ์ มีภาพ เสียงสัมภาษณ์และเปิดหน้าครบ

6. ทิมพ์บท

6.1 ดูภาพ เลือกภาพมาบรรยาย ภาพสำคัญที่สุดในการเล่าเรื่อง การดูภาพก่อนจะทำให้เราเห็นภาพทั้งหมด ถ้ารู้ว่ามีภาพอะไรบ้าง จะทำให้เราเขียนสตู๊ปได้ง่ายขึ้น บรรยายไปตามภาพได้เลย และยังทำให้เนื้อหาตรงกับภาพ และเลือกภาพที่สวยที่สุด หรือสื่อความหมายที่สุด นำมาเป็นตัวเปิดสตู๊ป ทำให้สตู๊ปน่าสนใจ คนดูอยากติดตามต่อ นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มเติมเทคนิคการปล่อยเสียงและภาพบรรยากาศการทำงานในพื้นที่ (แอมป์เบียนซ์) ทำให้คนดูเข้าถึงสตู๊ป และมีอารมณ์ร่วมในสตู๊ปนั้น

6.2 เขียนบท ต้องมีครบองค์ประกอบ 5W 1H คือ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไมและอย่างไร (Why) และเพื่อไม่ให้ประเด็นออกนอกกรอบมากเกินไปเมื่อเลือกแล้วว่าจะเล่นประเด็นไหน ให้ตัดข้อมูลอื่นทิ้งไปเลยอย่าเสียค่าย เพราะข้อมูลมากไปประเด็นที่ต้องการจะไม่ลึกพอ เมื่อเริ่มเขียนสตู๊ปควรเปิดด้วยภาพที่ดีที่สุด เช่น ภาพขณะกำลังวิ่งจับผู้ร้าย คนกำลังร้องไห้กำมือแน่น หรือเสียงที่ดีที่สุด เช่น เสียงระเบิด เสียงชาวบ้านโวยวาย มาปล่อยต้นสตู๊ปเพื่อดึงคนดูให้อยากติดตาม หลังจากนั้นให้เขียนเนื้อหาให้สอดคล้องกับภาพ และเสียงที่เลือกไว้ เพื่อให้ภาพเป็นตัวละคร ทำให้คนดูเข้าใจเนื้อหาสตู๊ปได้ง่ายขึ้น หากเขียนบทก่อนแล้วมาเลือกภาพ-เสียง ภาพ-เสียงอาจจะไม่ตรงกับบท ทำให้เสียเวลาต้องนั่งเขียนใหม่ นอกจากนี้ยังมีเทคนิคเพื่อให้การทำงานรวดเร็วขึ้น คือเขียนบทไปก่อนและเว้นเสียงสัมภาษณ์ของแต่ละคนเอาไว้ เพราะตอนที่สัมภาษณ์เราจะจำได้ว่าแหล่งข่าวคนไหนพูดประเด็นไหน แล้วค่อยไปเลือกเสียงท่อนนั้นมาเติมทีหลัง

เทคนิคการเขียนสตู๊ปต้องประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน คือ

- **ส่วนเกริ่นนำ (Intro)** คือการเกริ่นนำก่อนเข้าสู่สตู๊ป หรือปูพื้นฐานความสำคัญ ที่มาที่ไปของสตู๊ป ว่าทำไมจึงทำสตู๊ปเรื่องนี้ หรืออาจเป็นการย้อนรอยเหตุการณ์ ประวัติความเป็นมาก่อนเข้าสู่เรื่อง เพื่อจูงใจให้คนดูรู้สึกคล้อยตาม เกิดความรู้สึกสนใจ อยากจะติดตามรับชมสตู๊ปเรื่องนั้นต่อ ทั้งนี้การเกริ่นนำขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ของผู้ทำสตู๊ป แต่ไม่ควรเยิ่นเย้อ ยืดเยื้อมากเกินไป

- **ช่วงเนื้อเรื่อง (Theme)** คือ ช่วงเนื้อหาสาระใจความสำคัญของเรื่อง แก่นเรื่อง ซึ่งการลำดับใจความสำคัญควรไล่เรียงทีละประเด็นในแต่ละย่อหน้า ทอยปล่อยเสียงสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ช่วยเสริมประเด็นที่เรานำเสนอให้เกิดความหนักแน่น น่าเชื่อถือมากขึ้น ย่อหน้านั้นพูดถึงเรื่องอะไร เสียงสัมภาษณ์ก็ต้องมาสนับสนุนประเด็นนั้น เพื่อไม่ให้ผู้ชมเกิดความสับสน

- บทสรุป (Conclusion) คือ ช่วงขมวดท้ายสรุปจบสัปดาห์ ส่วนใหญ่จะเป็นแนวให้ผู้อ่าน แง่คิดสะกิดใจผู้ชม หรือคำทั่วๆไปเพื่อการตั้งข้อสังเกตไปยังหน่วยงานรับผิดชอบ อีกทั้งเป็นการให้คำแนะนำคนดู หรือบอกเป็นกลางให้คนดูคิดต่อ จะทำให้การจบเรื่องสมบูรณ์แบบ คนดูไม่ค้างคา

หมายเหตุ : สัปดาห์ไม่ควรจบที่เสียงสัมภาษณ์ เพราะจะห้วนเกินไป ควรต้องมีบทสรุปจบให้คนดูด้วย

6.3 เลือกเสียงสัมภาษณ์ การใส่เสียงสัมภาษณ์ของแหล่งข่าวลงในบทมีความสำคัญเพราะจะช่วยให้สัปดาห์มีน้ำหนักขึ้น เพราะเป็นเสียงแหล่งข่าวมายืนยันเอง และป้องกันการถูกฟ้อง โดยการเลือกเสียงสัมภาษณ์ของแหล่งข่าวเพื่อเขียนในบท ควรไม่เกิน 3 คน คนละไม่เกิน 15 วินาที แต่ละคนพูดคนละประเด็น เพื่อไม่ให้เนื้อหาดูน่าเบื่อ จำเจ

6.4 ทำกราฟิกใส่ตัวเลขสถิติ การใส่กราฟิก หรือกราฟิกตัวเลขเชิงสถิติ จะใช้ในกรณีไม่มีภาพอินเลจของจริง หรือภาพไม่เพียงพอ โดยให้แผนกกราฟิกทำภาพกราฟิกจำลองเหตุการณ์ขึ้นมาทดแทนการใช้ภาพจริง นอกจากนี้การใส่กราฟิกหรือตัวเลขที่กราฟิกยังเป็นการเน้นความสำคัญของข้อมูลเชิงสถิติ เพื่ออธิบายให้คนดูเข้าใจชัดเจน คนดูบางคนฟังไม่ทัน จึงต้องใช้กราฟิกสถิติเข้ามาช่วยในการจดจำ

6.5 ตรวจเช็คความถูกต้องของข้อมูล ทุกครั้งเมื่อพิมพ์บทเสร็จแล้ว ให้ตรวจเช็คความถูกต้องของเนื้อหา คำผิด ภาษา ต้องไม่ดูรุนแรง ไม่เอียงเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีความเป็นกลาง เพื่อป้องกันการถูกฟ้องร้อง เช็คความถูกต้องของ ยศ ตำแหน่ง เพื่อป้องกันความผิดพลาดบนหน้าจอ ตัวเลข สถิติต่าง ๆ ต้องถูกต้อง แม้แต่ตำแหน่งจุดทศนิยมก็ห้ามผิด เพื่อให้สื่อสารข้อมูลผิดๆ ออกสู่สาธารณชน

7. ลงเสียง

7.1 อักษรควบกล้ำ การอ่านออกเสียงต้องมีความชัดเจนตามหลักภาษาไทย อักษรควบกล้ำคำเฉพาะ ต้องอ่านให้ชัดเจน ถูกต้อง

7.2 ลงเสียงตามโทนของสัปดาห์

- สัปดาห์แนวอาชญากรรม สืบสวนสอบสวน ลงเสียงทุ้ม เข้มหนักแน่น เน้นเสียงหนักเป็นบางคำ จังหวะการอ่านไม่ช้าเกินไป กระชับ ฉับไว เพื่อเรียกอารมณ์คนดูให้ตื่นเต้นคล้อยตาม
- สัปดาห์แนวสดใส ให้ความรู้ ลงเสียงไม่ทุ้มต่ำจนเกินไป เน้นอารมณ์สบายๆ มีเน้นคำเป็นบางช่วงเพื่อเรียกอารมณ์คนดู

- สถูปชีวิต คราม่า ลงเสียงระดับกลาง จังหวะความเร็วไม่ไวนัก เน้นเสียงที่บีบคั้น อารมณ์คนดู ให้รับรู้ถึงความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมานของคนดันเรื่อง

7.3 ลงเสียงให้เป็นโทนเดียวกับน้ำเสียงตอนเปิดหน้า การลงเสียงให้เป็นโทนเดียวกับตอนเปิดหน้าเพื่อไม่ให้เสียงในสถูปตอนเปิดหน้าโดดจากตอนลงเสียงมากเกินไป เพราะจะทำให้ฟังแล้วไม่รื่นหู ถ้าเป็นไปได้ให้ลงเสียงในพื้นที่มาเลย หรือหากเสียงโดดมากเกินไปให้ใช้เทคนิคคือ ให้เอาเสียงเปิดหน้า ต่อด้วยเสียงสัมผัสของแหล่งข่าว จะทำให้ฟังแล้วไม่โดดจนเกินไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบ

แบบทดสอบ รอบที่ 1

คำชี้แจง : การทดสอบในครั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ของนางสาวกุลธิดา พงษ์แจ่ม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรอบรมการทำสตูป์ข้าว สำหรับผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยใช้แบบจำลอง SECI Model” ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทำแบบทดสอบที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขั้นตอนการทำแบบทดสอบ

1. ให้ผู้ทดสอบเขียนสตูป์ข้าวขึ้นมา 1 ชิ้น โดยมีประเด็น คือ “หนอนปลูกแพร่กระจายมากขึ้น”
2. ศึกษาคู่มือการผลิตสตูป์ข้าว ชุดที่ 1
3. หาแหล่งข่าวและออกไปสัมภาษณ์แหล่งข่าว
4. เขียนสตูป์ข้าวตามความเข้าใจของตนเอง ประกอบกับการศึกษาคู่มือการผลิตสตูป์ข้าว รอบที่ 1 โดยให้เขียนบทเปิดหน้า และใส่เสียงสัมภาษณ์ด้วย

****หมายเหตุ** ภาพประกอบในสตูป์ข้าวสามารถจินตนาการเองได้

แบบทดสอบ รอบที่ 2

คำชี้แจง : การทดสอบในครั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ของนางสาวกุลธิดา พงษ์
แจ่ม นักศึกษามัธยมศึกษา สาขาการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง “การ
พัฒนาหลักสูตรอบรมการทำสตูป์ข้าว สำหรับผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ ของสถานีโทรทัศน์
สีทองทัพบกช่อง 7 โดยใช้แบบจำลอง SECI Model” ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทำแบบทดสอบที่
ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขั้นตอนการทำแบบทดสอบ

1. ให้ผู้ทดสอบเขียนสตูป์ข่าวขึ้นมา 1 ชิ้น โดยมีประเด็น คือ “หนองปรือลอกแพร์กระจาย
มากขึ้น”
2. ศึกษาคู่มือการผลิตสตูป์ข่าว ชุดที่ 2
3. หาแหล่งข่าวและออกไปสัมภาษณ์แหล่งข่าว
4. เขียนสตูป์ข่าวตามความเข้าใจของตนเอง ประกอบกับการศึกษาคู่มือการผลิตสตูป์ข่าว
รอบที่ 2 โดยให้เขียนบทเปิดหน้า และใส่เสียงสัมภาษณ์ด้วย

****หมายเหตุ ภาพประกอบในสตูป์ข่าวสามารถจินตนาการเองได้**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบทดสอบ รอบที่ 3

คำชี้แจง : การทดสอบในครั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ของนางสาวกุลธิดา พงษ์
แจ่ม นักศึกษามัธยมศึกษา สาขาการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง “การ
พัฒนาหลักสูตรอบรมการทำสตูป์ข้าว สำหรับผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ ของสถานีโทรทัศน์
สีทองทัพบกช่อง 7 โดยใช้แบบจำลอง SECI Model” ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทำแบบทดสอบที่
ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขั้นตอนการทำแบบทดสอบ

1. ให้ผู้ทดสอบเขียนสตูป์ข่าวขึ้นมา 1 ชิ้น โดยมีประเด็น คือ “หนองปรือลอกแพร์กระจาย
มากขึ้น”
2. ศึกษาคู่มือการผลิตสตูป์ข่าว ชุดที่ 3
3. หาแหล่งข่าวและออกไปสัมภาษณ์แหล่งข่าว
4. เขียนสตูป์ข่าวตามความเข้าใจของตนเอง ประกอบกับการศึกษาคู่มือการผลิตสตูป์ข่าว
รอบที่ 3 โดยให้เขียนบทเปิดหน้า และใส่เสียงสัมภาษณ์ด้วย

****หมายเหตุ ภาพประกอบในสตูป์ข่าวสามารถจินตนาการเองได้**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ข

ผลทดลองที่ได้จากการนำคู่มือการทำสตูป์ข้าวไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

1. ผลการทดสอบรอบที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาฝึกงานชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน ที่ทำการศึกษาจากคู่มือการทำสตูป์ชุดที่ 1 ได้ผลการศึกษาดังนี้

นักศึกษาคนที่ 1

1. การเลือกประเด็น

- ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นให้ คือ “หนอนปลูกแพร่กระจายมากขึ้น” ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบผล
- ผู้วิจัยเลือกใช้ประเด็นเรื่องที่มีผลกระทบกับคนในสังคม เพราะหนอนปลูกจะพบเจอแทบทุกบ้าน และน้อยคนที่จะรู้ว่าหนอนปลูกคืออะไร

2. การเลือกแหล่งข่าว

- ผู้ทำการทดสอบได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์สุรพล วิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านแมลง มีประสบการณ์วิจัยด้านแมลงมากกว่า 30 ปี จึงถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้ทำการทดสอบได้ทำตามประเด็นหัวข้อ เลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม
- ผู้ทำการทดสอบได้สัมภาษณ์ นางละเอียด ทองหล่อ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีหนอนปลูกอาศัยอยู่ในบ้านจริง จึงเป็นไปตามประเด็นหัวข้อ การเลือกแหล่งข่าวที่เป็นคนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเมื่อให้สัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

3. การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่

- จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการทดสอบ พบว่ามีการหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนอนปลูกในแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ทราบว่ามันคือแมลงชนิดใด ทำไมถึงต้องมีปลูก ซึ่งตรงกับประเด็นหัวข้อ การหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของเรื่องนั้น ๆ
- ผู้ทำการทดสอบได้วางโครงเรื่องเป็น 3 ส่วนหลัก ก่อนจะลงพื้นที่จริง คือ ส่วนแรกพูดถึงที่มาของปลูก ส่วนที่สองพูดถึงการกำจัด และส่วนที่สามพูดถึงประโยชน์และโทษ ซึ่งการวางโครงเรื่องก่อนลงพื้นที่ เป็นไปตามประเด็นหัวข้อ การวางโครงเรื่องเพื่อจัดเรียงเนื้อหาคร่าวๆ ไม่หลุดประเด็น

4. ลงพื้นที่

- ผู้ทำการทดสอบได้เล่าขั้นตอนการทำงานให้ผู้วิจัยฟังว่า ได้ไปสัมภาษณ์อาจารย์ สุรพล ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อน แล้วค่อยทำการลงพื้นที่ที่บ้านของนางละเอียด โดยทำการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนสัมภาษณ์ทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลให้มากที่สุด และทำการปรับเปลี่ยนโครงเรื่องที่วางไว้ จากที่วางไว้ว่า ส่วนแรกคือที่มาของปลอก ส่วนที่สองคือการกำจัด และส่วนที่สามคือประโยชน์และโทษ ได้ปรับเปลี่ยนเป็น ส่วนแรกลักษณะของหนอนปลอกและที่มาของปลอก ส่วนที่สองคือสภาพอากาศ สภาพแวดล้อมที่มันชอบอยู่และการกำจัด ส่วนที่สามคือประโยชน์และโทษ ซึ่งจะเห็นว่าการเพิ่มเติมโครงร่างในส่วนที่สองเพิ่มขึ้นมา ซึ่งเป็นข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากแหล่งข่าว
- จากนั้นจึงพูดคุยกับช่างภาพว่าต้องการภาพอะไร ตามโครงเรื่องที่ได้อ่านแล้ว เช่น ภาพหนอนปลอกที่เกาะอยู่บนกำแพง ภาพนางละเอียดกำลังกวาดหนอนปลอก เป็นต้น
- เมื่อสัมภาษณ์ และเก็บภาพเสร็จแล้วจึงทำการเปิดหน้า โดยเลือกเปิดหน้าที่หน้าบ้านของนางละเอียด
- หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบได้ขอเช็คภาพและเสียงจากช่างภาพ เมื่อพบว่าไม่มีปัญหาและครบตามที่ต้องการจึงเดินทางกลับสถานี
- จะเห็นได้ว่าในการลงพื้นที่ของผู้ทำการทดสอบ ได้ทำตามขั้นตอนในกลุ่มมือการทำสื่อบุรอบที่ 1 ของผู้วิจัย จากการพูดคุยกับแหล่งข่าว ไปจนถึงการ Re-check ภาพเสียง

5. พิมพ์บท

จากบทที่ผู้ทำการทดสอบเขียนขึ้นมานั้นมีการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

การเขียนบท

- มีการเปิดหน้าตอนต้นเรื่อง : ผู้เชี่ยวชาญมองว่า การเปิดหน้าต้นเรื่องไม่ดึงดูดให้สื่อบุน่าสนใจ เพราะการเปิดหน้าต้นเรื่องโดยมากมักใช้กับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น มีอบกำลังประท้วง หรือ เจ้าหน้าที่ผจญเพลิงกำลังวิ่งเข้าไปช่วยเหลือผู้รอดชีวิตในอาคาร แต่ผู้ทดสอบเปิดหน้าว่า **“เมื่อป่าไม้ถูกทำลายมากขึ้น หนอนปลอกเลยต้องหนีเข้าไปอยู่ในบ้านของคุณ ขอบอยู่ในบ้านที่มี ฝุ่นเยอะๆ เพราะอาหารของพวกเขา มันคือฝุ่น เส้นผม และเศษผ้า”** ซึ่งไม่ได้ดึงดูดผู้ชมมากนัก ไม่มีการเกริ่นถึงหนอนปลอกว่าคือสัตว์อะไร อาจทำให้ผู้ชมเปลี่ยนช่องอื่นได้
- เนื้อหาช่วงต้น : ไม่ได้มีการบอกผู้ชมว่าหนอนปลอกคืออะไร คือหนอน คือผีเสื้อ หรือคือสัตว์ชนิดไหน พอขึ้นต้นมาก็บอกลักษณะของหนอนปลอกเลย ดังนั้นอาจทำให้ผู้ชมเกิดความไม่เข้าใจในสื่อบุได้

- เนื้อหาช่วงกลางเรื่อง : ส่วนนี้ดี ให้ความรู้กับคนดู ว่าหนอนปลอกชอบอากาศแบบไหน ชอบอยู่ในที่แบบไหน แต่ก่อนของการกำหนดหนอนปลอก คือ “วิธีง่ายๆ ที่จะกำจัด หนอนปลอก คือหมั่นทำความสะอาดบ้านบ่อย ๆ ไม่ให้มีฝุ่นเยอะ ไม่ให้บ้านอับชื้น และ แสงแดดส่องถึง” ผู้เชี่ยวชาญมองว่าควรเอาไปเขียนในตอนจบ เพื่อสรุปให้คนดูเห็นว่า ควรจะรักษาความสะอาดของบ้านเพื่อไม่ให้มีหนอนปลอกพวกนี้มารังควาน
- เนื้อหาช่วงปิดท้าย : ไม่มีการสรุปจบ จบที่เสียงสัมภาษณ์ ซึ่งในทางปฏิบัติสก็๊ปข่าวไม่ควรจบที่เสียงสัมภาษณ์ เพราะยังไม่ได้สรุปเนื้อหาให้กับคนดู จะทำให้สก็๊ปข่าวดูห้วนไป

เสียงสัมภาษณ์

- เลือกเสียงได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทดี โดยปล่อยเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า ปลอกมีไว้ทำไม มีประโยชน์อะไร ส่วนเสียงของชาวบ้านเป็นคำยืนยันได้ว่าเวลาหน้าร้อนจะเจอหนอนปลอกมากเป็นพิเศษ เพราะหน้าร้อนฝุ่นเยอะ ซึ่งเป็นคำยืนยันที่บ่งบอกว่า นักข่าวไม่ได้คิดไปเอง แต่จริง ๆ แล้วควรมีเสียงชาวบ้านมากกว่า 1 คน เพื่อยืนยันว่าพบเจอมากในหน้าร้อนจริง ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ไม่ควรเปิดหน้าตอนต้นเรื่อง เพราะบริบทของสก็๊ปข่าวไม่ใช่เหตุการณ์ปัจจุบันทันด่วน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น จะทำให้คนดูเบื่อหน่าย ควรนำภาพ หรือเสียง ที่มีความน่าสนใจมาเปิดต้นสก็๊ปข่าวมากกว่า
2. เนื้อหาช่วงต้นเรื่องควรมีการปูเรื่องราวความเป็นมาว่าหนอนปลอกคืออะไร เพื่อให้คนดูเข้าใจ หากคนดูเห็นว่าเป็นสัตว์ใกล้เคียง ก็จะทำให้สนใจสก็๊ปข่าวต่อ
3. เสียงแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านควรมีมากกว่า 1 คน เพื่อยืนยันว่าหนอนปลอกพบมากในหน้าร้อนจริง
4. ไม่ควรจบสก็๊ปด้วยเสียงสัมภาษณ์ เพราะจะทำให้สก็๊ปข่าวดูห้วน และไม่ให้อะไรกับคนดู มีมีบทปิดท้ายเรื่องแต่ไม่ต้องยาวมากนัก
5. ควรเพิ่มเทคนิคกราฟิกเพื่อความน่าสนใจของสก็๊ปข่าว

นักศึกษาคนที่ 2

1. การเลือกประเด็น

- ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นให้ คือ “หนอนปลอกแพร่กระจายมากขึ้น” ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบผล

- ผู้วิจัยเลือกใช้ประเด็นในหัวข้อเรื่องที่มีผลกระทบกับคนในสังคม เพราะหนองปลอกจะพบเจอแทบทุกบ้าน และน้อยคนที่จะรู้ว่าหนองปลอกคืออะไร

2. การเลือกแหล่งข่าว

- ผู้ทำการทดสอบได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์สุรพล วิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านแมลง มีประสบการณ์วิจัยด้านแมลงมากกว่า 30 ปี จึงถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้ทำการทดสอบได้ทำตามประเด็นหัวข้อการเลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม
- ผู้ทำการทดสอบได้สัมภาษณ์ นางละเอียด ทองหล่อ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีหนองปลอกอาศัยอยู่ในบ้านจริง จึงเป็นไปตามประเด็นหัวข้อการเลือกแหล่งข่าวที่เป็นคนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเมื่อให้สัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

3. การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่

- จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการทดสอบ พบว่ามีการหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนองปลอกในแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ทราบว่ามันคือแมลงชนิดใด ทำไมถึงต้องมีปลอก ซึ่งตรงกับประเด็นหัวข้อการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของเรื่องนั้น ๆ
- ผู้ทำการทดสอบได้วางโครงเรื่องเป็น 3 ส่วนหลัก ก่อนจะลงพื้นที่จริง คือ ส่วนแรกพูดถึงประโยชน์ของหนองปลอกในระบบนิเวศ ส่วนที่สองพูดถึงลักษณะของหนองปลอก และการดำรงชีวิต ส่วนที่สามพูดถึงสาเหตุของการเพิ่มจำนวน และอันตรายของหนองปลอก ซึ่งการวางโครงเรื่องก่อนลงพื้นที่ เป็นไปตามประเด็นหัวข้อการวางโครงเรื่องเพื่อจัดเรียงเนื้อหาคร่าว ๆ ไม่หลุดประเด็น

4. ลงพื้นที่

- ผู้ทดสอบได้เล่าขั้นตอนการทำงานให้ผู้วิจัยฟังว่า ได้ไปสัมภาษณ์อาจารย์ สุรพล ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อน แล้วค่อยทำการลงพื้นที่ที่บ้านของนางละเอียด โดยทำการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนสัมภาษณ์ทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลให้มากที่สุด และทำการปรับเปลี่ยนโครงเรื่องที่วางไว้ ซึ่งจะเห็นว่าการเพิ่มเติมโครงร่างในส่วนที่สองเพิ่มขึ้นมา ซึ่งเป็นข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากแหล่งข่าว
- จากนั้นจึงพูดคุยกับช่างภาพว่าต้องการภาพอะไร ตามโครงเรื่องที่ได้ปรับแล้ว เช่น ภาพหนองปลอกที่เกาะอยู่บนกำแพง ภาพนางละเอียดกำลังกวาดหนองปลอก เป็นต้น
- เมื่อสัมภาษณ์ และเก็บภาพเสร็จแล้วจึงทำการเปิดหน้า โดยเลือกเปิดหน้าที่หน้าบ้านของนางละเอียด

- หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบได้ขอเช็กภาพและเสียงจากช่างภาพ เมื่อพบว่าไม่มีปัญหาและครบตามที่ต้องการจึงเดินทางกลับสถานีฯ
- จะเห็นได้ว่าในการลงพื้นที่ของผู้ทำการทดสอบ ได้ทำตามขั้นตอนในคู่มือการทำสปีปข่าว รอบที่ 1 ของผู้วิจัยจากการพูดคุยกับแหล่งข่าว ไปจนถึงการ Re-check ภาพเสียง

5. พิมพ์บท

จากบทที่ผู้ทำการทดสอบเขียนขึ้นมานั้นมีการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

การเขียนบท

- มีการเปิดหน้าตอนต้นเรื่อง : ผู้เชี่ยวชาญมองว่า การเปิดหน้าต้นเรื่องไม่ดึงดูดให้สปีปข่าว น่าสนใจ เพราะการเปิดหน้าต้นเรื่องโดยมากมักใช้กับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น ม็อบกำลังประท้วง หรือ เจ้าหน้าที่ผจญเพลิงกำลังวิ่งเข้าไปช่วยเหลือผู้รอดชีวิตในอาคาร แต่ผู้ทดสอบเปิดหน้าว่า **“เชื่อว่าหลายคนคงเคยเห็นวัตถุบางอย่างที่มีหน้าตาคล้าย ๆ ดักแด้ขนาดจิ๋ว สีเทา รูปทรงรีแบนๆ เกาะอยู่ตามผนังบ้าน บางทีก็ดูเหมือนจะขยับได้ มันคือตัวอะไรกันนะ ติดตาม ชมค่ะ”** ซึ่งไม่ได้ดึงดูดผู้ชมมากนัก หากจะเปิดหน้าตอนต้นแบบนี้ ควรพูดตอนที่หนอนผีเสื้อกำลังจะบินออกจากปดอก แล้วค่อยไปเปิดหน้าอยู่ข้าง ๆ หนอนปดอก จะสร้างความน่าสนใจมากกว่า
- เนื้อหาช่วงต้น : ไม่ได้มีการบอกผู้ชมว่าหนอนปดอกคืออะไร คือหนอน คือผีเสื้อ หรือคือสัตว์ชนิดไหน พอขึ้นต้นมาก็บอกประโยชน์ของหนอนปดอกเลย ดังนั้นอาจทำให้ผู้ชมเกิดความไม่เข้าใจในสปีปข่าวได้
- เนื้อหาช่วงกลางเรื่อง : ผู้เชี่ยวชาญมองว่าเนื้อหาช่วงกลางเรื่องควรเป็นรายละเอียดของการดำรงชีวิต และสาเหตุของการเพิ่มจำนวนของหนอนปดอก แต่ผู้ทำการทดลองนำเรื่อง ความหมาย และลักษณะของหนอนปดอกมาใส่ในช่วงกลางเรื่อง แท้จริงแล้วควรนำไปใส่ในเนื้อหาช่วงต้น ดังนั้นจึงมองว่าการวางเนื้อหายังคงสลับกันอยู่บ้าง ไม่ปะติดปะต่อ
- เนื้อหาช่วงปิดท้าย : ควรมีการสรุปจบเรื่องการกำจัด และให้คำแนะนำกับประชาชน แต่ผู้ทำการทดลองจบด้วยสาเหตุของการเพิ่มจำนวน ซึ่งแท้จริงแล้วสาเหตุควรอยู่ในช่วงกลางเรื่อง คือการอธิบายขยายความให้ชัดเจน

เสียงสัมภาษณ์

- เลือกเสียงได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทดี โดยปล่อยเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า ปดอกมีไว้ทำไม มีประโยชน์อะไร

- ส่วนเสียงของชาวบ้านเป็นคำยืนยันได้ว่าเวลาหน้าร้อนจะเจอหนอนปลอกมากเป็นพิเศษ เพราะหน้าร้อนฝุ่นเยอะ ซึ่งเป็นคำยืนยันที่บ่งบอกว่านักข่าวไม่ได้คิดไปเอง แต่จริง ๆ แล้วควรมีเสียงชาวบ้านมากกว่า 1 คน เพื่อยืนยันว่าพบเจอมากในหน้าร้อนจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ไม่ควรเปิดหน้าตอนต้นเรื่อง เพราะบริบทของสฎีปข่าวไม่ใช่เหตุการณ์ปัจจุบันทันด่วน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น จะทำให้คนดูเบื่อหน่าย ควรนำภาพ หรือเสียง ที่มีความน่าสนใจมาเปิดต้น สฎีปข่าวมากกว่า
2. เนื้อหาช่วงต้นเรื่องควรมีการปูเรื่องราวความเป็นมาว่าหนอนปลอกคืออะไร เพื่อให้คนดูเข้าใจ หากคนดูเห็นว่าเป็นสัตว์ใกล้ตัว ก็จะสนใจดูสฎีปข่าวต่อ
3. การวางเนื้อหายังสลับกันไปมา ทำให้ปะติดปะต่อไม่ค่อยได้ ดูแล้วไม่เข้าใจ
4. เสียงแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านควรมีมากกว่า 1 คน เพื่อยืนยันว่าหนอนปลอกพบมากในหน้าร้อนจริง
5. ตอนจบสฎีปควรเป็นการให้ความรู้ หรือแนะนำคนดูเรื่องวิธีการกำจัดมากกว่าการบอกสาเหตุของการเพิ่มจำนวน
6. ควรเพิ่มเทคนิคกราฟิกเพื่อความน่าสนใจของสฎีปข่าว

นักศึกษาคนที่ 3

1. การเลือกประเด็น

- ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นให้ คือ “หนอนปลอกแพร่กระจายมากขึ้น” ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบผล
- ผู้วิจัยเลือกใช้ประเด็นในหัวข้อที่เป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับคนในสังคม เพราะหนอนปลอกจะพบเจอแทบทุกบ้าน และน้อยคนที่จะรู้ว่าหนอนปลอกคืออะไร

2. การเลือกแหล่งข่าว

- ผู้ทำการทดสอบได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์สุรพล วิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านแมลง มีประสบการณ์วิจัยด้านแมลงมากกว่า 30 ปี จึงถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้ทำการทดสอบได้ทำตามประเด็นหัวข้อการเลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม

- ผู้ทำการทดสอบได้สัมภาษณ์ นางละเอียด ทองหล่อ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีหนองปลูกอาศัยอยู่ในบ้านจริง จึงเป็นไปตามประเด็นหัวข้อการเลือกแหล่งข่าวที่เป็นคนต้นเรื่องได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเมื่อให้สัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

3. การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่

- จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการทดสอบ พบว่ามีการหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนองปลูกในแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ทราบว่ามันคือแมลงชนิดใด ทำไมถึงต้องมีปลูก ซึ่งตรงกับประเด็นหัวข้อการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของเรื่องนั้น ๆ
- ผู้ทำการทดสอบได้วางโครงเรื่องเป็น 3 ส่วนหลัก ก่อนจะลงพื้นที่จริงคือ ส่วนแรกพูดถึงที่มาของปลูก ส่วนที่สองพูดถึงการดำรงชีวิต และส่วนที่สามพูดถึงประโยชน์ โทษ และการกำจัด ซึ่งการวางโครงเรื่องก่อนลงพื้นที่ เป็นไปตามประเด็นหัวข้อการวางโครงเรื่องเพื่อจัดเรียงเนื้อหาคร่าว ๆ ไม่หลุดประเด็น

4. ลงพื้นที่

- ผู้ทดสอบได้เล่าขั้นตอนการทำงานให้ผู้วิจัยฟังว่า ได้ไปสัมภาษณ์อาจารย์ สุรพล ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อน แล้วค่อยทำการลงพื้นที่ที่บ้านของนางละเอียด โดยทำการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนสัมภาษณ์ทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลให้มากที่สุด และทำการปรับเปลี่ยนโครงเรื่องที่วางไว้ จากที่วางไว้ว่า ส่วนแรกคือที่มาของปลูก ส่วนที่สองคือการกำจัด และส่วนที่สามคือประโยชน์และโทษ ได้ปรับเปลี่ยนเป็น ส่วนแรกลักษณะของหนองปลูกและที่มาของปลูก ส่วนที่สองคือสภาพอากาศ สภาพแวดล้อมที่มันชอบอยู่และการกำจัด ส่วนที่สามคือประโยชน์และโทษ ซึ่งจะเห็นว่าการเพิ่มเติมโครงร่างในส่วนที่สองเพิ่มขึ้นมา ซึ่งเป็นข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากแหล่งข่าว
- จากนั้นจึงพูดคุยกับช่างภาพว่าต้องการภาพอะไร ตามโครงเรื่องที่ได้ปรับแล้ว เช่น ภาพหนองปลูกที่เกาะอยู่บนกำแพง ภาพนางละเอียดกำลังกวาดหนองปลูก เป็นต้น
- เมื่อสัมภาษณ์ และเก็บภาพเสร็จแล้วจึงทำการเปิดหน้า โดยเลือกเปิดหน้าที่หน้าบ้านของนางละเอียด
- หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบได้ขอเช็คภาพและเสียงจากช่างภาพ เมื่อพบว่าไม่มีปัญหาและครบตามที่ต้องการจึงเดินทางกลับสถานีฯ
- จะเห็นได้ว่าในการลงพื้นที่ของผู้ทำการทดสอบ ได้ทำตามขั้นตอนในคู่มือการทำสื่อบัณฑิตขาว รอบที่ 1 ของผู้วิจัยจากการพูดคุยกับแหล่งข่าว ไปจนถึงการ Re-check ภาพเสียง

5. พิมพ์บท

จากบทที่ผู้ทำการทดสอบเขียนขึ้นมานั้นมีการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

การเขียนบท

- มีการเปิดหน้าตอนต้นเรื่อง : ผู้เชี่ยวชาญมองว่า การเปิดหน้าต้นเรื่องไม่ดึงดูดให้สก็๊ป ขำน่าสนใจ เพราะการเปิดหน้าต้นเรื่องโดยมากมักใช้กับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น แต่ผู้ทดสอบเปิดหน้าว่า “**เมื่อก่อนหนอนปลูกอาศัยอยู่ในป่า แต่ป่าไม้ถูกทำลายมากขึ้น เลยต้องหนีเข้าไปอยู่ในบ้านของผู้คน ชอบอยู่ในบ้านที่มีฝุ่นเยอะๆ เพราะอาหารของพวกมันคือฝุ่น เส้นผม และเศษผ้า**” ซึ่งภาพไม่ได้ดึงดูดผู้ชมมากนัก ไม่มีการเกริ่นถึงหนอนปลูกว่าคือสัตว์อะไร อยู่ๆ ขึ้นมาก็พูดถึงสาเหตุการอพยพเข้ามาอยู่ในบ้านคน อาจทำให้ผู้ชมไม่เข้าใจในสก็๊ปขำว่าจะสื่ออะไร
- เนื้อหาช่วงต้น : ไม่ได้มีการบอกผู้ชมว่าหนอนปลูกคืออะไร คือหนอน คือผีเสื้อ หรือคือสัตว์ชนิดไหน พอขึ้นต้นมาก็บอกลักษณะของหนอนปลูก และประโยชน์ของเลย ดังนั้นอาจทำให้ผู้ชมเกิดความไม่เข้าใจในสก็๊ปได้
- เนื้อหาช่วงกลางเรื่อง : มีการพูดถึงการดำรงชีวิตของหนอนปลูกเพียงอย่างเดียว ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมองว่าควรบอกถึงสาเหตุการเพิ่มจำนวนของหนอนปลูกด้วย เพราะเป็นรายละเอียดสำคัญของสก็๊ป
- เนื้อหาช่วงปิดท้าย : จบที่เสียงสัมภาษณ์ ซึ่งจริง ๆ แล้วสก็๊ปไม่ควรจบที่เสียงสัมภาษณ์ เพราะยังไม่ได้สรุปเนื้อหาให้กับคนดู จะทำให้สก็๊ปดูห้วนไป

เสียงสัมภาษณ์

- เลือกเสียงได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทดี โดยปล่อยเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า ปลูกมีไว้ทำไม มีประโยชน์อะไร
- ส่วนเสียงของชาวบ้านเป็นคำยืนยันได้ดีว่าเวลาหน้าร้อนจะเจอหนอนปลูกมากเป็นพิเศษเพราะหน้าร้อนฝุ่นเยอะ ซึ่งเป็นคำยืนยันที่บ่งบอกว่านักข่าวไม่ได้คิดไปเองแต่จริง ๆ แล้วควรมีเสียงชาวบ้านมากกว่า 1 คน เพื่อยืนยันว่าพบเจอมากในหน้าร้อนจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ไม่ควรเปิดหน้าตอนต้นเรื่อง เพราะบริบทของสก็๊ปขำไม่ใช่เหตุการณ์ปัจจุบันทันด่วน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น จะทำให้คนดูเบื่อหน่าย ควรนำภาพ หรือเสียง ที่มีความน่าสนใจมาเปิดต้นสก็๊ปขำมากกว่า
2. เนื้อหาช่วงต้นเรื่องควรมีการปูเรื่องราวความเป็นมาว่าหนอนปลูกคืออะไร เพื่อให้คนดูเข้าใจ หากคนดูเห็นว่าเป็นสัตว์ใกล้ชิด ก็จะสนใจสก็๊ปขำต่อ
3. เสียงแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านควรมีมากกว่า 1 คน เพื่อยืนยันว่าหนอนปลูกพบมากในหน้าร้อนจริง

4. ไม่ควรจับสตูป์ด้วยเสียงสัมผัส เพราะจะทำให้สตูป์ข้าวดูห้วน และไม่ให้อะไรกับคนดู มีมิติปิดท้ายเรื่องแต่ไม่ต้องยาวมากนัก
5. ควรเพิ่มเทคนิคกราฟิกเพื่อความน่าสนใจของสตูป์ข้าว

2. ผลการทดสอบรอบที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาฝึกงานชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน ที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างเดิมที่ได้ศึกษาไปก่อนหน้านี้แล้ว จากนั้นให้ทำการศึกษาจากคู่มือการทำสตูป์ข้าวชุดที่ 2 ได้ผลการศึกษาดังนี้

นักศึกษาคคนที่ 4

1. การเลือกประเด็น

- ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นให้ คือ “หนอนปลอกแพร่กระจายมากขึ้น” ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการเปรียบเทียบผล
- ผู้วิจัยเลือกใช้ประเด็นในหัวข้อที่เป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับคนในสังคม เพราะหนอนปลอกจะพบเจอแทบทุกบ้าน และน้อยคนที่จะรู้ว่าหนอนปลอกคืออะไร

2. การเลือกแหล่งข่าว

- ผู้ทำการทดสอบได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์สุรพล วิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านแมลง มีประสบการณ์วิจัยด้านแมลงมากกว่า 30 ปี จึงถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้ทำการทดสอบได้ทำตามประเด็นหัวข้อการเลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม
- ผู้ทำการทดสอบได้สัมภาษณ์ นางละเอียด ทองหล่อ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีหนอนปลอกอาศัยอยู่ในบ้านจริง จึงเป็นไปตามประเด็นหัวข้อ การเลือกแหล่งข่าวที่เป็นคนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเมื่อให้สัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

3. การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่

- จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการทดสอบ พบว่ามีการหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนอนปลอกจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ทราบว่ามันคือแมลงชนิดใด ทำไมถึงต้องมีปลอก ซึ่งตรงกับประเด็นหัวข้อการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของเรื่องนั้น ๆ
- ผู้ทำการทดสอบได้วางโครงเรื่องเป็น 3 ส่วนหลัก ก่อนจะลงพื้นที่จริง คือ ส่วนแรกพูดถึงลักษณะทั่วไปของหนอนปลอก ส่วนที่สองพูดถึงการดำรงชีวิต และส่วนที่สามพูดถึงการ

กำจัด ซึ่งการวางโครงเรื่องก่อนลงพื้นที่ เป็นไปตามประเด็นหัวข้อการวางโครงเรื่องเพื่อจัดเรียงเนื้อหาคร่าว ๆ ไม่หลุดประเด็น

4. ลงพื้นที่

- ผู้ทดสอบได้สัมภาษณ์อาจารย์ สุรพล ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อน แล้วค่อยทำการลงพื้นที่ที่บ้านของนางละเอียด โดยทำการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนสัมภาษณ์ทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลให้มากที่สุด และทำการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมโครงเรื่องที่วางไว้ จากนั้นจึงพูดคุยกับช่างภาพว่าต้องการภาพอะไร ตามโครงเรื่องที่ปรับแล้ว เช่น ภาพนอนปลอกที่เกาะอยู่บนกำแพง ภาพนางละเอียดกำลังกวาดนอนปลอก เป็นต้น
- เมื่อสัมภาษณ์ และเก็บภาพเสร็จแล้วจึงทำการเปิดหน้า โดยเลือกเปิดหน้าที่หน้าบ้านของนางละเอียด
- หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบได้ขอเช็กภาพและเสียงจากช่างภาพ เมื่อพบว่าไม่มีปัญหาและครบตามที่ต้องการจึงเดินทางกลับสถานี
- จะเห็นได้ว่าการลงพื้นที่ของผู้ทำการทดสอบ ได้ทำตามขั้นตอนในคู่มือการทำสื่อบันทึกข่าว รอบที่ 1 ของผู้วิจัยจากการพูดคุยกับแหล่งข่าว ไปจนถึงการ Re-check ภาพเสียง

5. พิมพ์บท

- จากบทที่ผู้ทำการทดสอบเขียนขึ้นมานั้นมีการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้
การเขียนบท
 - มีการใช้ภาพเปิดเรื่อง: เป็นภาพของนอนปลอกที่กำลังเกาะอยู่บนกำแพงเป็นกระจุก เป็นภาพที่ช่วยดึงดูดผู้ชมว่า ที่เกาะกันเป็นกระจุกนี่คืออะไร และทำให้อยากติดตามต่อ
 - เนื้อหาช่วงต้น: มีการบอกผู้ชมว่านอนปลอกคืออะไร บอกลักษณะของนอนปลอก เป็นการปูพื้นฐานให้คนดูเข้าใจก่อนว่าสัตว์ชนิดนี้คืออะไร
 - เนื้อหาช่วงกลางเรื่อง: มีการบอกรายละเอียดการดำรงชีวิตของนอนปลอกได้อย่างครบถ้วน บอกว่ามีปลอกไว้ทำไม และนอนปลอกดำรงชีวิตอย่างไร
 - เนื้อหาช่วงปิดท้าย: มีการสรุปปิดท้ายให้ความรู้กับคนดูว่านอนปลอกไม่มีอันตราย และควรกำจัดอย่างไร ซึ่งคนดูจะได้ความรู้
 - เปิดหน้า: เป็นการเปิดหน้าช่วงกลางเรื่อง เพื่อเชื่อมประเด็นว่าทำไมถูกทำลาย จึงทำให้นอนปลอกเข้ามาอยู่ในบ้านคน

เสียงสัมภาษณ์

- เลือกเสียงได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทดี โดยปล่อยเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า ปลอกมีไว้ทำไม มีประโยชน์อะไรแต่จริง ๆ แล้วควรเพิ่มเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า หนองปลอกไม่ได้มีอันตรายในช่วงท้ายด้วย
- ส่วนเสียงของชาวบ้านเป็นคำยืนยันได้ดีว่าเวลาหน้าร้อนจะเจอหนองปลอกมากเป็นพิเศษ เพราะหน้าร้อนฝุ่นเยอะ ซึ่งเป็นคำยืนยันที่บ่งบอกว่านักข่าวไม่ได้คิดไปเองแต่จริง ๆ แล้วควรมีเสียงชาวบ้านมากกว่า 1 คน เพื่อยืนยันว่าพบเจอมากในหน้าร้อนจริงๆ

ข้อเสนอแนะ

1. เปิดหน้าเชื่อมกลางเรื่องได้ดี แต่ก่อนที่จะเปิดหน้า ควรเขียนบรรยายถึงสถานการณ์ที่คนทำลายป่าไม้มาก่อน แล้วค่อยเปิดหน้าเชื่อม เพื่อให้คนดูเตรียมพร้อมว่าจะมีการเปลี่ยนรายละเอียดของเนื้อหาจากเรื่องการค้ารังชีวิตของหนองปลอก มาเป็นเรื่องป่าไม้และการเพิ่มจำนวน
2. ควรใส่กราฟิกตัวเลขเรื่องอุณหภูมิในการดำรงชีวิตของหนองปลอกเพื่อให้สื่ूपข่าวดูมีความหนักแน่นขึ้น หรืออาจใส่ภาพกราฟิกอธิบายวงจรชีวิตของหนองปลอก จะทำให้สื่ूपข่าวน่าสนใจมากขึ้น
3. เสียงแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านควรมีมากกว่า 1 คน เพื่อยืนยันว่าหนองปลอกพบมากในหน้าร้อนจริง และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจริง
4. หากเป็นไปได้ ควรสัมภาษณ์แหล่งข่าวในพื้นที่จริง เพื่อสร้างบรรยากาศร่วมให้กับคนดู และภาพไม่โดดระหว่าง ห้องทำงาน กับบ้านที่ถ่ายทำ

นักศึกษาคนที่ 5

1. การเลือกประเด็น

- ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นให้ คือ “หนองปลอกแพร่กระจายมากขึ้น” ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบผล
- ผู้วิจัยเลือกใช้ประเด็นในหัวข้อที่เป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับคนในสังคม เพราะหนองปลอกจะพบเจอแทบทุกบ้าน และน้อยคนที่จะรู้ว่าหนองปลอกคืออะไร

2. การเลือกแหล่งข่าว

- ผู้ทำการทดสอบได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์สุรพล วิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้าน

แมลง มีประสบการณ์วิจัยด้านแมลงมากกว่า 30 ปี จึงถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้ทำการทดสอบได้ทำตามประเด็นหัวข้อการเลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม

- ผู้ทำการทดสอบได้สัมภาษณ์ นางละเอียด ทองหล่อ และนางจันทร์ งามจำ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีหนอนปลอกอาศัยอยู่ในบ้านจริง จึงเป็นไปตามประเด็นหัวข้อการเลือกแหล่งข่าวที่เป็นคนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเมื่อให้สัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

3. การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่

- จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการทดสอบ พบว่ามีการหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนอนปลอกจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ทราบว่ามันคือแมลงชนิดใด ทำไมถึงต้องมีปลอก ซึ่งตรงกับประเด็นหัวข้อการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบความรู้พื้นฐานของเรื่องนั้น ๆ
- ผู้ทำการทดสอบได้วางโครงเรื่องเป็น 3 ส่วนหลัก ก่อนจะลงพื้นที่จริง คือ ส่วนแรกพูดถึงลักษณะทั่วไปของหนอนปลอก ส่วนที่สองพูดถึงการดำรงชีวิต และส่วนที่สามพูดถึงการกำจัด ซึ่งการวางโครงเรื่องก่อนลงพื้นที่ เป็นไปตามประเด็นหัวข้อการวางโครงเรื่องเพื่อจัดเรียงเนื้อหาคร่าวๆ ไม่หลุดประเด็น

4. ลงพื้นที่

- ผู้ทดสอบได้สัมภาษณ์อาจารย์ สุรพล ทีมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อน แล้วค่อยทำการลงพื้นที่ที่บ้านของนางละเอียด โดยทำการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนสัมภาษณ์ทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลให้มากที่สุด และทำการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมโครงเรื่องที่วางไว้ จากนั้นจึงพูดคุยกับช่างภาพว่าต้องการภาพอะไร ตามโครงเรื่องที่ปรับแล้ว เช่น ภาพหนอนปลอกที่เกาะอยู่บนกำแพง ภาพนางละเอียดกำลังกวาดหนอนปลอก เป็นต้น
- เมื่อสัมภาษณ์ และเก็บภาพเสร็จแล้วจึงทำการเปิดหน้า โดยเลือกเปิดหน้าที่หน้าบ้านของนางละเอียด
- หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบได้ขอเช็คภาพและเสียงจากช่างภาพ เมื่อพบว่าไม่มีปัญหาและครบตามที่ต้องการจึงเดินทางกลับสถานีฯ
- จะเห็นได้ว่าในการลงพื้นที่ของผู้ทำการทดสอบ ได้ทำตามขั้นตอนในคู่มือการทำสื่อบ้าง รอบที่ 1 ของผู้วิจัย จากการพูดคุยกับแหล่งข่าว ไปจนถึงการ Re-check ภาพเสียง

5. พิมพ์บท

จากบทที่ผู้ทำการทดสอบเขียนขึ้นมานั้นมีการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้
การเขียนบท

- มีการใช้ภาพเปิดเรื่อง : เป็นภาพของหนอนปลอกที่กำลังจะบินออกจากปลอก เป็นภาพที่ช่วยดึงดูดผู้ชมทำให้อยากติดตามต่อ
 - เนื้อหาช่วงต้น : มีการบอกผู้ชมว่าหนอนปลอกคืออะไร บอกลักษณะของหนอนปลอก ลักษณะของปลอก เป็นการปูพื้นฐานให้คนดูเข้าใจก่อนว่าสัตว์ชนิดนี้คือสัตว์อะไร
 - เนื้อหาช่วงกลางเรื่อง : บอกถึงรายละเอียดความสำคัญของปลอก และการดำรงชีวิตของหนอนปลอก
 - เนื้อหาช่วงปิดท้าย : มีการสรุปปิดท้ายให้ความรู้กับคนดูว่าหนอนปลอกไม่มีอันตราย และควรกำจัดอย่างไร ซึ่งคนดูจะได้ความรู้
 - เปิดหน้า : เป็นการเปิดหน้าช่วงกลางเรื่อง เพื่อเชื่อมประเด็นว่านอกจากปลอกจะช่วยป้องกันศัตรู ยังช่วยรักษาอุณหภูมิในร่างกายด้วย
- เสียงสัมภาษณ์
- เลือกเสียงได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทดี โดยปล่อยเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า ปลอกมีไว้ทำไม มีประโยชน์อะไร
 - ส่วนเสียงของชาวบ้านเป็นคำยืนยันได้ดีและมี 2 คนที่ช่วยกันยืนยัน ทำให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ว่าหากมีฝุ่นมากก็จะเจอหนอนปลอกมาก และส่วนมากจะเหลือแต่ปลอกไว้ให้คอยเก็บกวาด เพราะบินออกไปหมดแล้ว

ข้อเสนอแนะ

1. ควรใส่กราฟิกตัวเลขเรื่องอุณหภูมิในการดำรงชีวิตของหนอนปลอกเพื่อให้สื่อบอกมีความหนักแน่นขึ้น หรืออาจใส่ภาพกราฟิกอธิบายวงจรชีวิตของหนอนปลอก จะทำให้สื่อบอกน่าสนใจมากขึ้น
2. หากเป็นไปได้ ควรสัมภาษณ์แหล่งข่าวในพื้นที่จริง เพื่อสร้างบรรยากาศร่วมให้กับคนดู และภาพไม่โดดระหว่าง ห้องทำงาน กับบ้านที่ถ่ายทำ

นักศึกษาคนที่ 6

1. การเลือกประเด็น

- ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นให้ คือ “หนอนปลอกแพร่กระจายมากขึ้น” ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบผล
- ผู้วิจัยเลือกใช้ประเด็นในหัวข้อที่เป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับคนในสังคม เพราะหนอนปลอกจะพบเจอแทบทุกบ้าน และน้อยคนที่จะรู้ว่าหนอนปลอกคืออะไร

2. การเลือกแหล่งข่าว

- ผู้ทำการทดสอบได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์สุรพล วิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านแมลง มีประสบการณ์วิจัยด้านแมลงมากกว่า 30 ปี จึงถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้ทำการทดสอบได้ทำตามประเด็นหัวข้อการเลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม
- ผู้ทำการทดสอบได้สัมภาษณ์ นางละเอียด ทองหล่อ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีหนองปลูกอาศัยอยู่ในบ้านจริง จึงเป็นไปตามประเด็นหัวข้อการเลือกแหล่งข่าวที่เป็นคนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเมื่อให้สัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

3. การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่

- จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการทดสอบ พบว่ามีการหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนองปลูกจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ทราบว่ามันคือแมลงชนิดใด ทำไมถึงต้องมีปลูก ซึ่งตรงกับประเด็นหัวข้อการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของเรื่องนั้น ๆ
- ผู้ทำการทดสอบได้วางโครงเรื่องเป็น 3 ส่วนหลัก ก่อนจะลงพื้นที่จริง คือ ส่วนแรกพูดถึงลักษณะทั่วไปของหนองปลูก ส่วนที่สองพูดถึงการดำรงชีวิต และส่วนที่สามพูดถึงการกำจัด ซึ่งการวางโครงเรื่องก่อนลงพื้นที่ เป็นไปตามประเด็นหัวข้อการวางโครงเรื่องเพื่อจัดเรียงเนื้อหาคร่าว ๆ ไม่หลุดประเด็น

4. ลงพื้นที่

- ผู้ทดสอบได้สัมภาษณ์ อาจารย์ สุรพล ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อน แล้วค่อยทำการลงพื้นที่ที่บ้านของนางละเอียด โดยทำการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนสัมภาษณ์ทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลให้มากที่สุด และทำการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมโครงเรื่องที่วางไว้ จากนั้นจึงพูดคุยกับช่างภาพว่าต้องการภาพอะไร ตามโครงเรื่องที่ปรับแล้ว เช่น ภาพหนองปลูกที่เกาะอยู่บนกำแพง ภาพนางละเอียดกำลังกวาดหนองปลูก เป็นต้น
- เมื่อสัมภาษณ์ และเก็บภาพเสร็จแล้วจึงทำการเปิดหน้า โดยเลือกเปิดหน้าที่หน้าบ้านของนางละเอียด
- หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบได้ขอเช็คภาพและเสียงจากช่างภาพ เมื่อพบว่าไม่มีปัญหาและครบตามที่ต้องการจึงเดินทางกลับสถานี
- จะเห็นได้ว่าในการลงพื้นที่ของผู้ทำการทดสอบ ได้ทำตามขั้นตอนในคู่มือการทำสื่อบัชรอบที่ 1 ของผู้วิจัยตั้งแต่การพูดคุยกับแหล่งข่าว ไปจนถึงการ Re-check ภาพเสียง

5. พิมพ์บท

จากบทที่ผู้ทำการทดสอบเขียนขึ้นมานั้นมีการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้
การเขียนบท

- มีการใช้ภาพเปิดเรื่อง : เป็นภาพของหนอนปลูกที่ติดอยู่ตามกำลังจำนวนมาก ๆ เพื่อดึงดูดให้คนดูสงสัยว่ามันคืออะไร
- เนื้อหาช่วงต้น : มีการบอกผู้ชมว่าหนอนปลูกคืออะไร บอกลักษณะของหนอนปลูก ลักษณะของปลูก เป็นการปูพื้นฐานให้คนดูเข้าใจก่อนว่าสัตว์ชนิดนี้คืออะไร
- เนื้อหาช่วงกลางเรื่อง : บอกถึงรายละเอียดความสำคัญของปลูก และการดำรงชีวิตของหนอนปลูก สาเหตุการเพิ่มจำนวน
- เนื้อหาช่วงปิดท้าย : ปิดท้ายโดยการเปิดหน้าเพื่อสรุปจบ
- เปิดหน้า : เป็นการเปิดหน้าช่วงท้ายสลับข่าวเพื่อเป็นการสรุปจบ โดยให้คำแนะนำคนดูถึงวิธีการกำจัดหนอนปลูกที่ถูกต้อง

เสียงสัมภาษณ์

- เลือกเสียงได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทดี โดยปล่อยเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า ปลูกมีไว้ทำไมมีประโยชน์อะไร
- ส่วนเสียงของชาวบ้านเป็นคำยืนยันได้ดี เป็นเจ้าของบ้านที่มีหนอนปลูกจริง ๆ ทำให้มีความน่าเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรใส่กราฟิกตัวเลขเรื่องอุณหภูมิในการดำรงชีวิตของหนอนปลูกเพื่อให้สลับข่าวดูมีความหนักแน่นขึ้น หรืออาจใส่ภาพกราฟิกอธิบายวงจรชีวิตของหนอนปลูก จะทำให้สลับข่าวน่าสนใจมากขึ้น
2. ควรมีเสียงแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านมากกว่า 1 คน เพื่อช่วยกันยืนยันว่ามีหนอนปลูกมากขึ้นจริง ๆ
3. หากเป็นไปได้ ควรสัมภาษณ์แหล่งข่าวในพื้นที่จริง เพื่อสร้างบรรยากาศร่วมให้กับคนดู และภาพไม่โดดระหว่าง ห้องทำงานกับบ้านที่ถ่ายทำ

3. ผลการทดสอบรอบที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาฝึกงานชั้นปีที่ 4 อีก 3 คนที่เหลือ และไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างเดิมที่ได้ศึกษาไปก่อนหน้านี้ทั้ง 2 รอบแล้ว จากนั้นให้ทำการศึกษาจากคู่มือการทำสลับข่าวชุดที่ 3 ได้ผลการศึกษาดังนี้

นักศึกษาที่ 7

1. การเลือกประเด็น

- ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นให้ คือ “หนอนปลูกแพร่กระจายมากขึ้น” ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบผล
- ผู้วิจัยเลือกใช้ประเด็นในหัวข้อที่เป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับคนในสังคม เพราะหนอนปลูกจะพบเจอแทบทุกบ้าน และน้อยคนที่จะรู้ว่าหนอนปลูกคืออะไร

2. การเลือกแหล่งข่าว

- ผู้ทำการทดสอบได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์สุรพล วิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านแมลง มีประสบการณ์วิจัยด้านแมลงมากกว่า 30 ปี จึงถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้ทำการทดสอบได้ทำตามประเด็นหัวข้อการเลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางน่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม
- ผู้ทำการทดสอบได้สัมภาษณ์ นางละเอียด ทองหล่อ และนางจันทรา งามขำ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีหนอนปลูกอาศัยอยู่ในบ้านจริง จึงเป็นไปตามประเด็นหัวข้อการเลือกแหล่งข่าวที่เป็นคนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเมื่อให้สัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

3. การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่

- จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการทดสอบ พบว่ามีการหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนอนปลูกจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ทราบว่ามันคือแมลงชนิดใด ทำไมถึงต้องมีปลูก ซึ่งตรงกับประเด็นหัวข้อการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของเรื่องนั้น ๆ
- ผู้ทำการทดสอบได้วางโครงเรื่องเป็น 3 ส่วนหลัก ก่อนจะลงพื้นที่จริง คือ ส่วนแรกพูดถึงลักษณะทั่วไปของหนอนปลูก ส่วนที่สองพูดถึงการดำรงชีวิต และส่วนที่สามพูดถึงการกำจัด ซึ่งการวางโครงเรื่องก่อนลงพื้นที่ เป็นไปตามประเด็นหัวข้อการวางโครงเรื่องเพื่อจัดเรียงเนื้อหาคร่าว ๆ ไม่หลุดประเด็น

4. ลงพื้นที่

- ผู้ทดสอบได้ลงพื้นที่ที่บ้านของนางละเอียด และนางจันทรา โดยขอให้อาจารย์สุรพล ลงพื้นที่ไปให้สัมภาษณ์ที่บ้านของนางละเอียด และทำการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนสัมภาษณ์ทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลให้มากที่สุด และทำการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมโครงเรื่องที่วางไว้ จากนั้นจึงพูดคุยกับช่างภาพว่าต้องการภาพอะไร ตามโครงเรื่องที่ปรับแล้ว เช่น ภาพ

- นอนปลอกที่เกาะกำลังจะบินออกจากปลอก ภาพนอนปลอกที่เกาะอยู่บนกำแพง ภาพนางละเอียด และนางจันทรา กำลังกวาดนอนปลอก หรือยื่นขึ้นนอนปลอก เป็นต้น
- เมื่อสัมภาษณ์ และเก็บภาพเสร็จแล้วจึงทำการเปิดหน้า โดยเลือกเปิดหน้าที่หน้าบ้านของนางละเอียด
 - หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบได้ขอเช็คภาพและเสียงจากช่างภาพ เมื่อพบว่าไม่มีปัญหาและครบตามที่ต้องการจึงเดินทางกลับสถานีฯ
 - จะเห็นได้ว่าในการลงพื้นที่ของผู้ทำการทดสอบ ได้ทำตามขั้นตอนในคู่มือการทำสตู๊ปข่าว รอบที่ 1 ของผู้วิจัยตั้งแต่การพูดคุยกับแหล่งข่าว ไปจนถึงการ Re-check ภาพเสียง

5. พิมพ์บท

จากบทที่ผู้ทำการทดสอบเขียนขึ้นมานั้นมีการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

การเขียนบท

- มีการใช้ภาพเปิดเรื่อง : เป็นภาพของนอนปลอกที่กำลังจะบินออกจากปลอก เป็นภาพที่ช่วยดึงดูดผู้ชมให้อยากติดตามต่อ มีการใช้คำพูดว่า นี่คือนภาพของ “...” ซึ่งเป็นการบรรยายในภาพที่กำลังฉายออกไป
- เนื้อหาช่วงต้น : มีการบอกผู้ชมว่านอนปลอกคืออะไร บอกลักษณะของนอนปลอก เป็นการปูพื้นฐานให้คนดูเข้าใจก่อนว่าสัตว์ชนิดนี้คือสัตว์อะไร
- เนื้อหาช่วงกลางเรื่อง : มีการบอกรายละเอียดการดำรงชีวิตของนอนปลอกได้อย่างครบถ้วน บอกว่ามีปลอกไว้ทำไม และนอนปลอกดำรงชีวิตอย่างไรมีประโยชน์กับระบบนิเวศอย่างไร
- เนื้อหาช่วงปิดท้าย : มีการสรุปปิดท้ายว่านอนปลอกไม่มีอันตราย และควรทำจัดอย่างไร ซึ่งเป็นการให้ความรู้กับคนดู
- เปิดหน้า : เป็นการเปิดหน้าช่วงกลางเรื่อง โดยมีการหยิบจับปลอกขึ้นมาโชว์ให้เห็นว่าปลอกมีความแข็งแรงจริง ๆ อาจจะใช้มือเฉีย ๆ ได้ นอกจากนี้ยังเป็นการเชื่อมโยง เมื่อปลอกมีความแข็งแรง ก็จะทำให้รอดพ้นจากศัตรู

เสียงสัมภาษณ์

- เลือกเสียงได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทดี โดยปล่อยเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า ปลอกมีไว้ทำไม มีประโยชน์อะไร เพื่อให้บทท่อนนั้นมีความน่าเชื่อถือ เพราะมาจากคำพูดของนักวิชาการ
- ส่วนเสียงของชาวบ้านมี 2 คน ซึ่งจะช่วยเพิ่มน้ำหนักของสตู๊ปข่าวว่าเวลาหน้าร้อนจะเจอนอนปลอกมากเป็นพิเศษจริง และยังเพิ่มมากขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

เทคนิคกราฟิก

- มีการใช้กราฟิกตัวเลขสถิติมาประกอบสื่อบ้าง เพื่อให้สื่อบ้างดูมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

นักศึกษาคนที่ 8

1. การเลือกประเด็น

- ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นให้ คือ “หนอนปลอกแพร่กระจายมากขึ้น” ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบผล
- ผู้วิจัยเลือกใช้ประเด็นในหัวข้อที่เป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับคนในสังคม เพราะหนอนปลอกจะพบเจอแทบทุกบ้าน และน้อยคนที่จะรู้ว่าหนอนปลอกคืออะไร

2. การเลือกแหล่งข่าว

- ผู้ทำการทดสอบได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์สุรพล วิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านแมลง มีประสบการณ์วิจัยด้านแมลงมากกว่า 30 ปี จึงถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้ทำการทดสอบได้ทำตามประเด็นหัวข้อการเลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม
- ผู้ทำการทดสอบได้สัมภาษณ์ นางละเอียด ทองหล่อ และนางจันทร์ งามคำ ซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีหนอนปลอกอาศัยอยู่ในบ้านจริง จึงเป็นไปตามประเด็นหัวข้อการเลือกแหล่งข่าวที่เป็นคนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเมื่อให้สัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

3. การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่

- จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการทดสอบ พบว่ามีการหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนอนปลอกจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ทราบว่ามันคือแมลงชนิดใด ทำไมถึงต้องมีปลอก ซึ่งตรงกับประเด็นหัวข้อการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของเรื่องนั้น ๆ
- ผู้ทำการทดสอบได้วางโครงเรื่องเป็น 3 ส่วนหลัก ก่อนจะลงพื้นที่จริง คือ ส่วนแรกพูดถึงลักษณะทั่วไปของหนอนปลอก ส่วนที่สองพูดถึงลักษณะความสำคัญของปลอก และการดำรงชีวิต ส่วนที่สามพูดถึงการกำจัด ซึ่งการวางโครงเรื่องก่อนลงพื้นที่ เป็นไปตามประเด็นหัวข้อการวางโครงเรื่องเพื่อจัดเรียงเนื้อหาคร่าว ๆ ไม่หลุดประเด็น

4. ลงพื้นที่

- ผู้ทดสอบได้ลงพื้นที่ที่บ้านของนางละเอียด และนางจันทร์ โดยขอให้อาจารย์สุรพล ลงพื้นที่ไปให้สัมภาษณ์ที่บ้านของนางละเอียด และทำการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนสัมภาษณ์

- ทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลให้มากที่สุด และทำการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมโครงเรื่องที่วางไว้ จากนั้นจึงพูดคุยกับช่างภาพว่าต้องการภาพอะไร ตามโครงเรื่องที่ปรับแล้ว เช่น ภาพ หนองปลอกที่เกาะกำลังจะบินออกจากปลอก ภาพหนองปลอกที่เกาะอยู่บนกำแพง ภาพนางละเอียด และนางจันทราที่กำลังกวาดหนองปลอก หรือยืนชี้หนองปลอก เป็นต้น
- เมื่อสัมภาษณ์ และเก็บภาพเสร็จแล้วจึงทำการเปิดหน้า โดยเลือกเปิดหน้าที่หน้าบ้านของ นางละเอียด
 - หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบได้ขอเช็คภาพและเสียงจากช่างภาพ เมื่อพบว่าไม่มีปัญหาและครบตามที่ต้องการจึงเดินทางกลับสถานีฯ
 - จะเห็นได้ว่าในการลงพื้นที่ของผู้ทำการทดสอบ ได้ทำตามขั้นตอนในคู่มือการทำสื่อบันทึก รอบที่ 1 ของผู้วิจัยตั้งแต่การพูดคุยกับแหล่งข่าว ไปจนถึงการ Re-check ภาพเสียง

5. ทิมพ์บท

จากบทที่ผู้ทำการทดสอบเขียนขึ้นมานั้นมีการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

การเขียนบท

- มีการใช้ภาพเปิดเรื่อง : เป็นภาพของหนองปลอกที่กำลังจะบินออกจากปลอก เป็นภาพที่ช่วยดึงดูดผู้ชมให้อยากติดตามต่อ
- เนื้อหาช่วงต้น : มีการบอกผู้ชมว่าหนองปลอกคืออะไร บอกลักษณะของหนองปลอก เป็นการปูพื้นฐานให้คนดูเข้าใจก่อนว่าสัตว์ชนิดนี้คือสัตว์อะไร
- เนื้อหาช่วงกลางเรื่อง : มีการบอกรายละเอียดการดำรงชีวิตของหนองปลอกความสำคัญของปลอก และการดำรงชีวิต โดยได้มีการใช้คำพูดว่า “อย่างที่คุณผู้ชมเห็น ...” เป็นการบรรยายภาพนั้น ๆ ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นภาพอย่างชัดเจนว่า ปลอกมีเศษฝุ่นและผงอยู่จริง ๆ อีกทั้งยังมีการปล่อยภาพบรรยากาศของขุนป่าเจ้าของบ้าน ถึงกิจวัตรประจำวันที่ต้องคอยกวาดหนองปลอกทุกวัน โดยไม่ต้องใช้คำพูดบรรยาย แต่ใช้ภาพสื่อกับคนดูแทน
- เนื้อหาช่วงปิดท้าย : มีการสรุปปิดท้ายว่าหนองปลอกไม่มีอันตราย และควรกำจัดอย่างไร ซึ่งเป็นการให้ความรู้กับคนดู
- ปิดหน้า : เป็นการเปิดหน้าช่วงกลางเรื่อง โดยเชื่อมโยงประเด็นความสำคัญของปลอก 2 ประเด็น คือ ช่วยป้องกันศัตรู และ ช่วงรักษาอุณหภูมิในร่างกาย

เสียงสัมภาษณ์

- เลือกเสียงได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบท โดยปล่อยเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า ปลอกมีไว้ทำไม มีประโยชน์อะไร เพื่อให้บทท่อนั้นมีความน่าเชื่อถือ เพราะมาจากคำพูดของนักวิชาการ

- ส่วนเสียงของชาวบ้านมี 2 คน ซึ่งจะช่วยเพิ่มน้ำหนักของสภูกว่าเวลาหน้าร้อนจะเจอ หนองปลูกมากเป็นพิเศษจริง ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และยังต้องมาคอยกวาดหนอง ปลูกทุกวัน

เทคนิคกราฟิก

- มีการใช้กราฟิกภาพวงจรชีวิตของหนองผิเสื้อตั้งแต่เริ่มสร้างปลูกจนบินออกไป ภาพกราฟิกจะช่วยเพิ่มสีสันให้กับสภูกว่ามากยิ่งขึ้น

นักศึกษาคนที่ 9

1. การเลือกประเด็น

- ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นให้ คือ “หนองปลูกแพร่กระจายมากขึ้น” ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบผล
- ผู้วิจัยเลือกใช้ประเด็นในหัวข้อที่เป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับคนในสังคม เพราะหนอง ปลูกจะพบเจอแทบทุกบ้าน และน้อยคนที่จะรู้ว่าหนองปลูกคืออะไร

2. การเลือกแหล่งข่าว

- ผู้ทำการทดสอบได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์สุรพล วิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้าน แมลง มีประสบการณ์วิจัยด้านแมลงมากกว่า 30 ปี จึงถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ ยอมรับ ซึ่งผู้ทำการทดสอบได้ทำตามประเด็นหัวข้อการเลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสังคม
- ผู้ทำการทดสอบได้สัมภาษณ์ นางละเอียด ทองหล่อ และนางจันทร์ งามจำ ซึ่งเป็น ชาวบ้านที่มีหนองปลูกอาศัยอยู่ในบ้านจริง จึงเป็นไปตามประเด็นหัวข้อการเลือก แหล่งข่าวที่เป็นคนต้นเรื่อง ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเมื่อให้สัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิด ความน่าเชื่อถือ

3. การเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่

- จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการทดสอบ พบว่ามีการหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนองปลูกจาก แหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ทราบว่ามันคือแมลงชนิดใด ทำไมถึงต้องมีปลูก ซึ่งตรงกับประเด็นหัวข้อการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของเรื่องนั้น ๆ
- ผู้ทำการทดสอบได้วางโครงเรื่องเป็น 3 ส่วนหลัก ก่อนจะลงพื้นที่จริง คือ ส่วนแรกพูดถึง ลักษณะทั่วไปของหนองปลูก ส่วนที่สองพูดถึงลักษณะความสำคัญของปลูก และการ

ดำรงชีวิต ส่วนที่สามพูดถึงการกำจัด ซึ่งการวางโครงเรื่องก่อนลงพื้นที่ เป็นไปตามประเด็นหัวข้อการวางโครงเรื่องเพื่อจัดเรียงเนื้อหาคร่าว ๆ ไม่หลุดประเด็น

4. ลงพื้นที่

- ผู้ทดสอบได้ลงพื้นที่ที่บ้านของนางละเอียด และนางจันทร์ โดยขอให้อาจารย์สุรพล ลงพื้นที่ไปให้สัมภาษณ์ที่บ้านของนางละเอียด และทำการพูดคุยกับแหล่งข่าวก่อนสัมภาษณ์ทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลให้มากที่สุด และทำการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมโครงเรื่องที่วางไว้ จากนั้นจึงพูดคุยกับช่างภาพว่าต้องการภาพอะไร ตามโครงเรื่องที่ปรับแล้ว เช่น ภาพหนอนปลูกที่เกาะกำลังจะบินออกจากปลูก ภาพหนอนปลูกที่เกาะอยู่บนกำแพง ภาพนางละเอียด และนางจันทร์กำลังกวาดหนอนปลูก หรือยืนชี้หนอนปลูก เป็นต้น
- เมื่อสัมภาษณ์ และเก็บภาพเสร็จแล้วจึงทำการเปิดหน้า โดยเลือกเปิดหน้าที่หน้าบ้านของนางละเอียด
- หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบได้ขอเช็คภาพและเสียงจากช่างภาพ เมื่อพบว่าไม่มีปัญหาและครบตามที่ต้องการจึงเดินทางกลับสถานี
- จะเห็นได้ว่าการลงพื้นที่ของผู้ทำการทดสอบ ได้ทำตามขั้นตอนในคู่มือการทำสื่อบันทึกข่าว รอบที่ 1 ของผู้วิจัยตั้งแต่การพูดคุยกับแหล่งข่าว ไปจนถึงการ Re-check ภาพเสียง

5. พิมพ์บท

จากบทที่ผู้ทำการทดสอบเขียนขึ้นมานั้นมีการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

การเขียนบท

- มีการใช้เสียงเปิดเรื่อง : มีการปล่อยเสียงของเจ้าของบ้านเพื่อพระชากอรรณณคนดูให้อยากต่อว่าหนอนปลูกที่มาเป็นกองทัพมันเป็นอย่างไ
- เนื้อหาช่วงต้น : ใช้ตัวละครหลักคือคุณป้าละเอียดเป็นคนเล่าเรื่อง ว่ามีการพบเจอหนอนปลูกในบ้านจำนวนมาก
- เนื้อหาช่วงกลางเรื่อง : มีการอธิบายว่าหนอนปลูกคืออะไร มีปลูกไว้ทำไม มีลักษณะอย่างไร การดำรงชีวิตและสภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร สาเหตุที่เพิ่มจำนวนขึ้นเพราะอะไร
- เนื้อหาช่วงปิดท้าย : เป็นการปิดท้ายโดยใช้การเปิดหน้าเพื่อสรุปจบ
- เปิดหน้า : เป็นการเปิดหน้าช่วงท้ายสื่อบันทึกข่าว เพื่อสรุปว่าหนอนปลูกไม่เป็นอันตราย และแนะนำวิธีการกำจัดที่ถูกต้องให้กับคนดู

เสียงสัมภาษณ์

- เลือกเสียงได้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทดี โดยปล่อยเสียงนักวิชาการมายืนยันว่า ปลูกเกิดจากอะไร มีไว้ทำไม เพื่อให้บทท่อนั้นมีความน่าเชื่อถือ เพราะมาจากคำพูดของนักวิชาการ

- ส่วนเสียงของชาวบ้านมี 2 คน ซึ่งจะช่วยเพิ่มน้ำหนักของสฎีปว่าเวลาหน้าร้อนจะเจอ หนองปลูกมากเป็นพิเศษจริง ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และยังต้องมาคอยกวาดหนอง ปลูกทุกวัน

เทคนิคกราฟิก

มีการใช้กราฟิกภาพหนองผีเสื้อที่อยู่ในปลูก โดยแยกภาพหนอง กับปลูกออกจากกันให้เห็นภาพ ซึ่งภาพกราฟิกจะช่วยเพิ่มสีสันให้กับสฎีปว่ามากยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล

นางสาวกุลธิดา พงษ์แจ่ม

วัน เดือน ปี เกิด

30 กันยายน 2532

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2555

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการสมัยใหม่

คณะวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2556

ผู้ประกาศข่าวสำนักประชาสัมพันธ์

กรมประชาสัมพันธ์ จ.เชียงใหม่

พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน

ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
rights reserved